ԺԳ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4064 — 12 / 24 ՅՈՒԼԻՍ 1899 — ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ — 16 ՐԷՊԻԼ ԷՎՎԷԼ 1317 — ԺԳ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4064

در علاقه غازتهسی (آره‌ولك) نومره‌لی اداره‌خانه‌ده
ՊՈԼԻՍ, Գալաթիա, Նորատունկեան խան

Les annonces sont reçues
à la Direction du Journal "AREVELK"
Galata, CONSTANTINOPLE.

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

20 ՓԱՐԱ

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար տարեկան. 140 Ղրշ
» » » » վեցամսեայ. 70 »
» » » » եռամսեայ. 40 »
Օտար երկիրներու համար տարեկան. 40 Ֆրանկ
» » » վեցամսեայ. 20 »
Դրամի փոխարէն, փոստային փոյլ կընդունուի, 115 դրուշի փոխարէն 100 դրուշի հաշուով։
Տեղական թղթատարներ՝ գիւղ շրջանարդիներուն կը տրուին։
Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն։

20 ՓԱՐԱ

ՇԱԲԱԹԱԿԱՆ ՆՕԹԵՐ

Տնտեսական Խորհուրդը, որ մէկ երկու ամսէ ի վեր գործադուլ ըրած էր, նկատմամբ հողաբարձութեան կազմութենէն ոգեւորուած՝ անցեալ շաբաթու իր սովորական նիստը սարքեց Պարիզարքարանի մէջ ... տասնըմէկ ժամ տեւողութեամբ։ անկէ պակաս մեր տնտեսական գործերը չպիտի ներէին, յայտնի է։ Ամառ եղանակի մէջ՝ Հիւսիսային լայնութեան իբր 40 աստիճանին տակ, ուր ի լոյս եկած է Տնտես. Խորհուրդը, տասնըմէկ ժամու տեւողութիւնը շատ չի տեսնուիր կարծեմ։ ճշգրիտ համբերութիւն մէն է, որ Բեւեռական շրջանակի տակ կրնար տեւել 24 ժամ արեւու լուսով։ Ինչ կ'ուզէին ուրեմն մեր Ուսմ. Խորհրդէն, որ օրին մէկը եօթը ժամ տեւողութեամբ նիստ մը ունեցած էր՝ կէտիկ-փաշայի քրոնիկ գլխացաւին դեղագիր մը պատրաստելու համար։ Մինչեւ անգամ քառորդներն ու վայրկեանները հաշուի առին, և 7 ժամու մէջ... 28 քառորդ կամ 420 վայրկեան դատեն։ Խելացի Դաւիթ մը ալ «քիչ մը հապճեպ» դատած էր Ուսում. Խորհրդի որոշման մէջ, մանաւանդ որ երկու օր առաջ ինք յայտարարած էր՝ թէ Խորհուրդը քունի մէջ է և չի խմցած Մեսրոպեան վարժարանի պատութիւնները։ Ան ալ անշուշտ այլաշրջիկ ձեւն է հրապարակագրութեան, զոր թերեւս Կովկասցի խոշոր Կ...ովը — Թղթակից Դիմացիոնի — գրական գոհար մը հռչակէ իր յառաջիկայ բանասիրական... չտեսութեանց մէջ։

Բայց ուր թողուցի Տնտես. Խորհուրդը կամ անոր երկանդամ Դիւանը, ինչ որ միայն մնացած է եօթնանդամ Խորհրդէն։ Ճիշդը խօսելով՝ Տնտեսականը օրինական մեծամասնութեան երես չտալու մասին... մէկ երկու քար կընայ հանել Կրօնականին, որ նախնեաց շաբաթու առաջին անդամ ըլլալով նիստ չկազմեց մեծամասնութիւն չունենալուն համար։ Բոլոր բովանդակ պաշտօնավարութեանը մէջ սանկ բան պատահած չէր Կրօն. ժողովին։ անպատճառ խուլցած ըլլալու է սատանային մէկ ականջը, եթէ ոչ երկուքն ալ։ Ջանք մը կայ կարծես Տնտես. Խորհուրդը կազմալուծելու, գոնէ փափաք մը, ամէնէն քիչ միտում մը, մանաւանդ Կլեմանցոյ Հողաբարձութեան կազմութենէն ի վեր որ չյաջողեցաւ։ Ասոնցմէ որն ալ ենթադրէք, արդիւնքը նոյնն է, Թաղ. Խորհուրդներու հաշուակալութեան վերածել Տնտեսականը, հասարակ տնտեսութեան մակարդակին մօտ։ Փիլ մըն ալ Տնտեսականին չպիտի՝ վերադրէք այս մակարդակի խոնարհութիւնը, երբ գրեթէ անտրտունջ կը համակերպի իր կազմալուծեալ վիճակին, բաւական համբերելով նիստերուն տեւողութեան ժամերը աւելցնել՝ քանի որ անդամները պակսին, կամ նախընտրելով օրինաւորութենէ հրաժարիլ քան... տընտեսական հաշուակալութենէ։

* * *

Իսկ մեր հողուական շրջանակին մէջ շաբաթական լուրերը նշանակութենէ զուրկ չեն բոլորովին։ Տ. Տրդատ եպիսկոպոս, լրացնելէ յետոյ իր ծայրագոյն թերին, մեկնեցաւ գնաց դէպ ի Կեսարիա՝ ճամբայ ցոյց տալով իր նորապսակ սատիճանակիցներուն։ Ինկիւրիի նոր Տեղապահը ժամանեց իր պաշտօնատեղին, ուր կ'ըսուի թէ առաջին գործը պիտի ըլլայ... Տաճատակերտ Որբանոցին չինութեան ու մատակարարութեան հաշիւները փակել, և նորէն սկսիլ այբուբենի։ Ամասիոյ նորակարգ Տեղապահ Տ. Արիստակէս Վ. Վանքեան, որ պաշտօնին յանձնառութեան խոստումը չէր զլացած Կեդրո. Վարչութենէն, Սեւ ծովու աշնանային փոթորիկներէն առաջ յուսալի է որ փութայցէ իր ուղեւորութիւնը... ողորմելով մեր ալ համբերութեան՝ որ մէկ երկու քառասունք լրացուց արդէն։ Ճանկի նորընտիր Տեղապահ Տ. Դանէլ վարդապետ, յոտից ցգլուխ կազմ և պատրաստ, վայրկեանէ վայրկեան կը սպասէ Տ. Բարգէն Վ.ի Սամսոնի նաւակայքէն մեկնած ըլլալու հեռագրին, որ սպասուած բանի մը պէս միշտ կ'ուշանայ կարծես, ի վնաս մանաւանդ Մշոյ վիճակին՝ որ այս ընթացքով շատ ուշ պիտի կընայ ողջունել իր նոր Տեղապահին, Տ. Բարգէնի, ներկայութիւնը իբրև յաջորդ Տ. Վարդան վարդապետի, քանի որ Սամսոնի նախորդ Տեղապահը արտօնուած է Պատրիարքարանէ, Արմաշեանց յատուկ մեծաշնորհով, այցելել իր ծննդավայրը՝ Մուշ ուղեւորելէ առաջ։ Ինչ մը երկար պիտի տեւէ այս գործը, ինչպէս կ'երեւայ աշխարհագրական հաշուով, թէեւ միւս կողմէն Վարդան վարդապետի ժամանակ կը մնայ... մէկ երկու զրկանք ալ ընել այս կամ այն թղթակցին որ համարձակի դիտողութիւն մը գրել, օրինակի համար, դպրոցական գործերու վրայ, կամ եղեմադրուի գրած ըլլայ։ այսչափը բաւական պատճառ մըն է ընտանիք մը թշուառացնելու, երբ վարդապետին ձեռնհասութեան մէջ է թշուառ ընել... երջանիկ ընելու համար իր ճշմիմ արժանապատուութիւնը։

* * *

Բարեբախտաբար հողուական շրջանակնէ է մխիթարական լուրեր ալ անպակաս են։ Բալուի Առաջն. Տեղապահը, Տ. Եղնիկ վարդապետ, որ խաբոյս կաթոգին սիրոյն կինքը եղաւ։ Այդ ընծան երկար ատեն աշխարհիս ամենէն աղուոր բանը թուեցաւ Ֆիլօմէնի։ Նախ՝ նկարատիպ ու ժանեկաղարդ հրաշակերտ թուղթէ պահարան մըն էր, որ կը ներկայացնէր անօթ մը, որուն վրայ ոսկեհուռ գարդերու մէջտեղ՝ ոսկեգօծ տառերով գրուած էր. Ցիշատակ. պահարանէն դուրս կ'ելլէր եղբեւանիի նկարէն ու կտրատակերտ փուռնջ մը, որ հողմահարակերպ կը կատակնէր եօթը երեսներու, որոնց վրայ փորագիր դրօշուած փոքրիկ մետալիոններ կը ցուցնէին Ցիսուս մանուկը մուրին յարդին վրայ՝ ծնողիր մանուկներէ շրջապատուած։ Ֆիլօմէն գոցած պահած էր այն գեղեցիկ պատկերը իր աղօթագիրքին մէջ. առջի օրերը, անդադար կ'առնէր դուրս, կը շօշափէր, կը բանար, նորէն տեսնելով պատկերները, նորէն կարդալով մետալիոններուն շուրջը բոլորագիծ մաղթանքը. Ով Ցիսուս, Աստուածային Փրկիչ, ա'ռ սիրտս ի նուէր։

Մտերմութիւն հաստատուեցաւ երկու մատաղ աղջիկներուն մէջ։ Այլ ևս իրարմէ չզատուեցան այն ժամերուն որ զիրենք իրարու մօտ կը բերէին. դուրսէն իրենց բերուածը կէս կէս կ'ընէին, շաքարին, կարագին։ Կցորդեցին իրենց մտածումները, ուրախութիւնները տխրութիւնները։ Զբօսանքի ժամերուն, միշտ միասին կը տեսնէիր զանոնք, մէկուն բազուկը երրորդին միւսին պարանոցին կամ, խօսակցութեան մտազբաղման միջոցին, մէջքին պլլուած. ու պարտէզին մէկ ծայրէն միւսը կ'երթային, մանկաշնորհ շարժուձեւերով իրարու զուգուած, մտերմօրէն դէպ իրար հակած. Ֆիլօմէն իր մեծամեծ աչքերովը ու մեծամեծ թարթեւաններովը, իր երկար նայուածքովը, իր մտոտ ու կիսաբաց բերնովը, իր կարմիր ու քիչ մը արեւահար այտերովը, որոնց վրայ կը գծագրուէին գդակէն դուրս ինկած վարկապագի մազերուն վարսաստուեր հոյլերը. Սէլին՝ իր կարկառուն ու կորնթարդ ճակատովը, իր ընէ օրթահեր մազերովը, մոխրագոյն, պայծառ ու խորունկ իր փոքրիկ աչքերովը, իր կտրատակերտ ռունդերովը, իր նուրբ շրթունքներովը, իր հերձ ծնօտովը, իր փոքրիկ երկար դէմքովը։ Շատ անգամ, քանի մը շրջան ընելէ յետոյ, ջրհանին քով քարէ նստարանին վրայ կը նստէին։ Զուեռը անդամ քառորդ ժամ մը կը կենային հոն, և պատառի եղերքէ խիստ լայն իրենց օդիկներուն ծայրը կոխուած գետնին կրթնցնելով, նրբաձիգ ծալքերով հնդկական ... Վարչութեան առաջին հրամանին փութացած էր ստանձնել հողուական պաշտօնը, վաղուց սկսած է օգտակար ըլլալ իր թեմին, արդիւնալից գործունէութեամբ։ Քաղցրահայեաց վանքին նորոգութիւնը և Որբանոցին հաստատութիւնը նոյն վանքին մէջ՝ միակ արդիւնքը չէ Տեղապահ Հօր յաժարակամ աշխատութեանց։ մեծագոյն արդիւնքը անձայն անշշուկ պաշտօնավարութիւնն է իր ընդարձակ և բազմակալօտ վիճակին մէջ, զոր կ'ոգեւորէ անձին օրինակով և անժխտելի կարողութեամբ։ Ցաջողութեան գաղտնիքը վայրապար պիտի փնտռէնք ուրիշ տեղ, եթէ պաշտօնավարելու յաժարութիւնը հաշուի չառնուէր Տ. Եղնիկ վարդապետի կամքին մէջ։ Յաժարութիւնը առանձին ալ բանի մը կընայ ծառայել։ և երանի՝ անյօժար կարողութեան տէր մեր եկեղեցականներուն որոնք աճելու ուռճանալու յարմարագոյն միջավայր գտնեն... զգեղազուարճն Վոսփորոս։— Բանաստեղծական չկարծուէր վերջին հատուածս, ոչ ալ... «գեղարուեստական դրականութիւն» կամ «ոլորտուն արտայայտութիւն», հանդերձ «անտեղի անհեթեթութեամբ» (Կովկասի ապրանքներէն,) և պարապ տեղը սրտագող չկրնար Դիմացիոնի խոշոր Կ...ովին բանասիրական նախանձախնդրութիւնը։

* * *

Փութանք յարել թէ Աշարկիր նոյնպէս բախտաւոր է այն պատուաբեր ընտրութեամբ՝ զոր կատարած է յանձին Սերոբեան Տ. Մուշեղ վարդապետի։ Խառն ժողովը վերջին անգամ վաւերացուց ըստ օրինի Առաջնորդ Հօր ընտրութիւնը, թոյլատրելով միանդամայն որ Մուշեղ վարդապետ առժամապէս Պոլիս գայ իր անձնական տկարութիւնը դարմանելու։ Նոյն իսկ եթէ տկարութիւնը չունենար... «արժանի էր մնակն վարձու իւրում», ըստ սրբազան առաքելոյ։ Հայր Մուշեղ, որ գրական տաղանդով և անհատական նկարագրով կը տարբերի իր դպրոցակիցներէն, արդէն իսկ համակրութեան առատ պաշար մը մթերած է իր անուան շուրջը։ մինչեւ անգամ Պատրիարքարանի շրջանակին մէջ, և մէկ երկու ամիս Պոլիս մնալէն երկիւղ չկայ թէ սպառի պաշարը։ Ո՞ւր էր թէ Արարկիրի նորընտիր Առաջնորդին պէս հովիւներ ունենայինք մէկ երկու տասնեակ թուով, և ամէն մէկուն առնուազն երեք տարին մի անգամ արձակուրդ տար Ազգ. Վարչութիւնը՝ երկու ամիսի չափ — ոչ աւելի — Պոլսոյ մէջ անցընելու, քանի որ վերջապէս մարդկեղէն բնութիւնն ալ մուտ և տեղի պէտք է ունենայ մեր ամէն հաշիւներուն մէջ իր կարգին։

ԱՐԷՏ

ԿՈՎԿԱՍԵԱՆ ԿԵԱՆՔԷՆ

(Թղթակցութիւն «Արեւելքի»)

ԲԱԳՈՒ, 2 Յուլիս.

Պոլսում շատ քիչ են ծանօթ մեր կեանքին, մեր գրականութեան, մեր սովորութիւններին եւ մարդկանց. ուստի և շատ հեշտ է լինում այստեղից ամէն մի սուտ ու սխալ գաղափարուածք անցկացնել այդտեղի թերթերում, որոնք շատ էլ խիստ քննութեան չենն ենթարկում նրանց և որպէս հետաքրքրական նորութիւն կովկասից, հրատարակում են հանդիպող թղթակցից ստացուած գրութիւնը։

Դա առիթ է տալիս շատ քինախնդիր մարդկանց, զրպարտել իրենց չսիրած մարդկանց, գովել անարժանների, ցեխոտել անպատեհ կերպով ում որ ցանկանում են և ներկայացնել իրողութիւնները ոչ համաձայն իրականութեան, այլ այնպէս ինչպէս իրենք են ցանկանում։

Շատ անգամ գրում են այնպիսի երեւակայական անհեթեթ բաներ, այնպիսի անամօթ ստեր, և վայր ի վերոյ տեղեկութիւններ, որ մարդ կարդացած ժամանակ. ինքը ամաչում է գրողի փոխարէն։

Ի՞նչ կ'ասէք, օրինակ, հետեւեալ պարբերութեան, զոր ես նոյնութեամբ արտագրում եմ այսօրուան ստացուած Պոլսական մի թերթի մէջ տպագրուած Բագուայ մի թղթակցութիւնից, որ այդ թերթի հինգ համարներում տեղաւորուել է և անհեթեթութիւնների մի ամբողջ կոյտ է ներկայացնում։

«Բագուում օրիորդները սիրում են երիտասարդներին, երիտասարդները օրիորդներին։ Այս ըսպէիս ես ունիմ մի քանի նամակներ այդ երիտասարդների գրած, և օրիորդների պատասխանները, որոնք ամէն մէկը վաստաթղթեր է։։ Այդ նամակներից ունիմ մի քանի տասնեակ և պահանջող լինի, հրապարակ կը հանեմ...» եւայն։

Ասացէք խնդրեմ, պարոններ, խելքը գլխին մարդը այդպիսի բան կը գրո՞։ Երիտասարդներ և օրիորդներ սիրում են իրար, իրար սիրահարական նամակներ են գրում և սիրահարական այդ նամակները փոխանակ իրենց նշանակուած տեղը գընալու գալիս են «Արցախեցու» մօտ, և այն էլ ոչ մի, երկու երեք հատ, այլ մի քանի տասնեակներով... և այդ վերջինն էլ, ամենայն սառնասրտութեամբ և անողորմութեամբ սպառնում է նրանց հրատարակել...։

Ամա՛ն... Պ. Արցախե՛ցի, հօրդ խերին ըլլայ... խնայեցէք, մեզ են հարիփները....

Խօսելով «Նիկոլայէվսկոյա» տօնավաճառի վրայ, թղթակիցը գրում է.

«Հայերը և ուրիշ առեւտրականներ այդ տեղից ապրանք կը գնեն և այլ եւս չեն գնայ Նիժնի-Նովկորոտ քաղաքը։»

Ով որ ծանօթ է Բագուին քիչ թէ շատ, նա լաւ գիտէ թէ ի՞նչ է այդ «Նիկոլայէվսկոյա» տօնավաճառը, որ մի քանի տարի է գոյութիւն ունի և տեւում է մայիս 6ից—մինչեւ յունիս 6ը։ Այդ տեղ մեծ մասամբ Բագուի խանութապանները տանում են իրենց ապրանքները. լինում են նաեւ մի քանի հոգի Թիֆլիսից և Ռուսաստանից եկողներ, և ընդհանուր գործը տօնավաճառում չի բարձրանում որ և է 2-3 հարիւր հազար ռուբլիից. մի դուռմար, որի քառապատիկը այնպիսի խաղաւէ չէ ազգատներու մէջ ծարուած, որոնց տակ նայուածքդ կը գուշակէր թըրիքոյէ հատ բանկնակ մը՝ դիզակոյտ. ցրտասարսուռ կը կենային, այդ թմրութենէն տեսակ մը պղերգ հանոյք զգալով, առանց շարժելու, առանց խօսելու, աչքերնին վեր, Ֆիլօմէն թռչունի մը նայելով, Սէլին՝ ամպի մը։

Մինչև վանքը մտնելը, Սէլին հիւանդկաս մամու մը պահպանը ու փոքրիկ սպասուհին եղած էր։ Իր մանկութիւնը վարf Սրբոցով օրօրուած ու գոգցես դիւթուած էր։ Պառաւը ամէն իրիկուն անկէ քանի մը էջ կը կարդար անոր, հնոտի գիրքին մէջ առջի օրուան նշան ըրած տեղը վերստին բանալով իր յոգատանջոտ մատներովը։ Ցետոյ հասաւ այն տարիքը ուր Սէլին ինքն ալ ծունգերուն վրայ առաւ ստուար գիրքը և կարդաց իր մամուն։ Այդ գիրքը կարդալ սորված էր. իր երեւակայութիւնը անոր մէջ հեղած էր գիրերը, և իր կեանքը կը սկսէր այդ առաջին այբբենարանով իբրև առաջին խորհրդագածութեամբ մը։

Բոլոր այդ սուրբ սքանչելիքները, արկածներ, անձնուիրութիւններ, դիցազնութիւններ, փառապանծ հոգեվարքներ, աստուածային մահեր, կիսաբաց երկինք, բրաբոնի անձրեւներ, այս ամէնը հրաչքներու դիւթաթատրի մը շլացումը ազդած էին իրեն։ Ոսկեզօծ Աւանդավեպին աւանդավէպերը կը լեցնէին գլուխը և կարծես կ'ուտեցնէին ճակատը, որ Մէմֆիսիի մէկ մատաղ կոյսին ճակատին կը նմանէր և որ հրաշահաւատքի գանկացցուածներէն գրեթէ տձեւացած էր։ Հմայքներու աշխարհ մը ծագեցաւ իրեն համար այդ էջերէն, աշխարհ մը այնչափ հեշտազուարճ ոլոլափ այն՝ որուն մէջ ծծմայրներուն պատմութիւններովը իրարու հաղորդակից կը հոգեզմայլին մանուկներուն առաջին անուրջը և առաջին մտածումը։ Սուրբերու, նահատակներու այդ պատմութեանց մէջ, լի խուճապներով, հրէշներով, կերպարանափոխութիւններով, գաւառուրացութեան և տեսլական իրականութեան այն յայտնութիւնները, ցնորակոծութիւնները, յուզումները և հեշտասարսուռ զարհուրանքները զորս պարիներու հրաշավէպերը կը պատճառեն իր տարիքը ունեցող հոգիներու։ Որովհետև, պառաւին քովը իվեր, բան մը չեկաւ վրդովել աղջկան պատրանքները, որովհետև իր շուրջը չհանդիպեցաւ տարակոյսի մը, ժպիտի մը որ տագնապեցնէր զինքը իր տպաւորութեանց միամիտ եռանդին, իր հաւատքին առաջին վստահութեանը մէջ, իրեն համար՝ փոքրիկ Բուսէին հոյի փշրանքներ ցանցնուած ճամբան, անապատին մէջ եղած ճամբան էր, ուր սուրբ Մակար իրարմէ կէս փարսախ հեռաւորութեամբ եղէգներ տնկած էր։ Հնդիկ առասպելներուն խօսուն թռչունը՝ մարախն էր որ սուրբ Գրիգորի կ'ազդարարէր որ եկէ։ Ջուրը որ կ'երգէ՝ սառի կտորն էր որ սուրբ Թէոպալտէն պատարագ կը խնդրէր իրեն մէջ եղող հոգւոյն համար։ Իրեն առջև չէին կանգներ բնաւ դաւազանի հարուածով մը կառուցուած ադամանդէ դուռներով ապարանքներ, ուր հարիւր տարիէ ի վեր կը քնանայ անտառանինջ գեղուհի մը։ այլ կը խորհէր երկրիս յեցած ոսկեղէն այն սանդուղներուն վրայ, չքեղ գորգերով ծածկուած և լապտերներով լուսափաղս այն ճամբաներուն վրայ, որ սուրբի մը հոգին իր խցիկէն դէպի երկնային փառքը կը տանին։ Առանց ճրագի անկողնին մէջ եղած ատենը զգացած իր վախերն անգամ որոշ սովորական վախերը չէին. կրողը կամ ճիւաղը կամ գազար չէին երեւար աչքին. այլ ինչ որ մթութիւնը հրարորոք կրկով մը կարծես կը գծագրէր իր աչքերուն, ինչ որ քնատութիւնը կը մոռցնէր իրեն, սատանան էր, այնպէս որպէս տեսած էր զայն աւանդավէպին մէջ՝ սուրբ մը հրապուրած ժամանակը։ (Շարունակելի)

Այսպէս ալ եղաւ։ Պօռտրօն ձեռք անցուցեալ դեսպանատան դռնապանին խուցէն՝ Շվարձքորէն գնդապետին ուղղուած նամակներու կոյտի մը մէջ, և ճիշդ այն օրը ուր տարուած էր հոն։ Այսպէսով բացայայտ իրողութիւն մըն է թէ պօռտրօն բնաւ Շվարձքորէնի ձեռքը չանցաւ, թէ անիկա ոչ մէկ ատեն տեսած է զայն. բնական է ուրեմն թէ չէ պատռած զայն և իր կողովը նետած։ Մանաւանդ որ Շվարձքորէն ինքն ալ յայտարարած է ատիկա՝ իր բարեկամներուն միջոցաւ։

Պօռտրօն դեսպանատուն տարուելէ և անկէ գողցուելէ ետքը գործը չէր վերջանար։ Պէտք էր անոր ծագում մը տալ, պաշտօնական ծագում մը. այս պատճառաւ պզտիկ կտորներու վերածեցինք զայն, կարենայ ըսելու համար թէ այդ պատռուած վիճակին մէջ գտնուած էր Շվարձքորէն գնդապետին կողովէն։ Պօռտրօն այդ վիճակին մէջ հասաւ գնդապետ Հանրիին ձեռքը՝ այն ատեն հրամանատար։

Այս պօռտրօն ջախջախիչ ապացոյց մը կրնար ըլլալ Տրէյֆիւսի դէմ, և անոր մեղապարտութեան մասին կրնար համոզել գնդապետ Սանտէրն ու իր պետերը։ Վաւերագիրներ կը հաղորդուէին երկար ատենէ ի վեր, գինուորական գաղտնի վաւերագիրներ, և ակներեւ էր որ պատերազմական նախարարութեան մէջէն մէկն էր այդ վաւերագիրները հաղորդողը՝ գրեթէ միշտ Դերմանիոյ։ Պէրլինի մէջ մեր ունեցած մարդիկը՝ մարդիկներ որոնց վկայութեան կոչուիլը սոսկալի վրանգներ կրնար առաջ բերել, չարունակ կը ծանուցանէին այդ պաշտօնագիրներուն հաղորդուիլը։

Մատնութեան մը գոյութիւնը ջուրի պէս յստակ էր։ Պէրլինէն հասած նամակներ և այն տեղեկութիւնները զորս ես անձամբ քաղած էի Շվարձքորէն գնդապետին բերէն, յայտնապէս մատնանիշ կ'ընէին Տրէյֆիւսը։ Բայց ի՞նչպէս ապացոյց մը ձեռք ձգել իրեն դէմ. անպատճառ պէտք էր բան մը ընել։ Եւ որովհետեւ ապացոյց մը չկրցանք գտնել, պէտք եղաւ պօռտրօն գրել։

Եւ կը կարծեմ թէ ազէկ եղաւ։

Բ. ՄԵՄ ՊԵՏԵՐԸ

Պետերը ամէն բան գիտէին։— Համաձայնութիւն էսքէրհազիի հետ։

Բարոյապէս բացարձակ ապահովութիւն ունիմ թէ Մէրսիէ, Պուատէվիր և կօնդ զօրավարները ամէն բան գիտէին։ Մէրսիէ զօրավարը վերջին վայրկեանին վախցած էր թէ մի՛ գուցէ պօռտրօն անբաւական ըլլայ Տրէյֆիւսը դատապարտելու, և այդ պատճառաւ զինուորական ատեանին հաղորդած էր ուրիշ թուղթեր։

Անօգուտ է այդ հաղորդուած թուղթերուն վրայ վիճաբանիլ։ Թող կանչեն այն ատենուան բոլոր դատաւորները. անոնք պիտի ըսեն բովանդակ ճշմարտութիւնը, պիտի ապացուցանեն որ թէեւ Տրէյֆիւս ապօրինի կերպով դատապարտուեցաւ, սակայն արդարապէս դատապարտուեցաւ։ Եթէ անոնք չբաւեն, թո՛ղ բերեն միւս բոլոր վկաներն ալ, թո՛ղ ամէն պատերազմական նախարար ճշմարտութիւնը յայտնէ, և այն ատեն պիտի տեսնուի թէ Տրէյֆիւս արդար կերպով դատապարտուած է։

Ըսի որ բոլոր մեծ պետերը գիտէին պօռտրօյին գրուելուն մանրամասնութիւնները։ Զարմանալի բան մը չկայ։ Գերմանիան ունի հազարաւոր գաղտնի գործակալներ։ Գերմանիան ունի հազարաւոր գաղտնի գործակալներ։ Գերմանիան ունի հազարաւոր գաղտնի գործակալներ։ Գերմանիան ունի հազարաւոր գաղտնի գործակալներ։ Գերմանիան ունի հազարաւոր գաղտնի գործակալներ։ Գերմանիան ունի հազարաւոր գաղտնի գործակալներ։ Գերմանիան ունի հազարաւոր գաղտնի գործակալներ։

ԷՍՔԷՐՀԱԶԻԻ ՆՈՐԱԳՈՅՆ ՅԱՅՏՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

«ՄԱԹԷՆ»Ի ՅՕԴՈՒԱԾԸ

Վերջին թղթաբերով հասած Մաթէն հրատարակած է երկար յօդուած մը՝ որուն մէջ հրամանատար էսքէրհազի կը յայտարարէ թէ «ինչո՞ւ գրած է պօռտրօն» և «ի՞նչ միջոցներով գրած է զայն»։ Էսքէրհազիի այս նոր յայտնութիւնները առատ լոյս կը սփռեն Տրէյֆիւսի խաւարչուտ դատին բազմաթիւ կէտերուն վրայ՝ որոնք մութի մէջ կը մնային մինչեւ այսօր, հակառակ օր օրի եղած յայտնութիւններուն և հրատարակութիւններուն։ Այդ յօդուածը կ'ամփոփենք իր շահեկանութեանը պատճառաւ։

Ա. ՊՕՌՏՐՕՆ

Ինչպէ՞ս գրուեցաւ։— Ինչպէ՞ս գրեցուեցաւ։— Ո՞վ պատռեց զայն։

Պօռտրօն նախ մատիտով գրեցի (*) երբ ինձի տուն կու տային։ յետոյ մաքրեր օրինակը առի անոր և պահարանի մը մէջ դրի, Շվարձքորէնի հասցէով։

Այդ միջոցին Շվարձքորէն բացակայ էր Բարիզէն. Պէրլին կը գտնուէր։ Բաբեթաղդութիւն մը այս պարագան՝ քանի որ պօռտրօն կրնայինք դեսպանատուն ձգել՝ իր հոն չեղած ժամանակը և յետոյ հոնկէ գողնալ՝ դեսպանատան ծառային չնորհիւ՝ որ մեր տրամադրութեան տակ կը գտնուէր։

Բարեբախտաբար Շվարձքորէն ինքն ալ գիտէր թէ ինչ է պատճառը։ Գերմանիան ունի հազարաւոր գաղտնի գործակալներ։ Գերմանիան ունի հազարաւոր գաղտնի գործակալներ։ Գերմանիան ունի հազարաւոր գաղտնի գործակալներ։ Գերմանիան ունի հազարաւոր գաղտնի գործակալներ։ Գերմանիան ունի հազարաւոր գաղտնի գործակալներ։ Գերմանիան ունի հազարաւոր գաղտնի գործակալներ։

(*) Ծ.—Էսքէրհազի, ակէ քանի մը շաբաթ առաջ Մաթէնի Լոնտոնի թղթակցին յայտարարած էր արդէն թէ ի՞նչ գրած է պօռտրօն. այդ յայտարարութիւնը հրատարակեցինք իր տեղին։ Արեւելքի մէջ գրուեցաւ նաեւ թէ էսքէրհազի ինքնագիր նամակով մը հաստատած էր Մաթէնի հրատարակութիւնը, երկրորդ անգամ մըն ալ խոստովանելով թէ ի՞նչ գրած է պօռտրօն։

ները. հիմա նիւթական ապացոյցներ մէջ պիտի բերեմ ըսածս հաստատելու համար։

Երբ 1897ին, գաղը գտնուած պահուս ստացայ Էսբէռանձա տտորագրուած այն հեռագիրը՝ որ ինձի կ'իմացնէր Բիքառի սկսած պայքարն ու Մաթիս Տրէյֆիւսի ամբաստանութիւնը, իսկոյն Բարիզ վերադարձայ։ Անմիջապէս ապայկոյտին ընպաները դիս տեսնելու եկան, այդ միջոցին էր որ ճանչցայ Հանրի գնդապետը, Բաթի տը Քլամը և դիւանապահ Կոնպլէնը։

Առաջին խնդիրը՝ որու մասին խօսեցանք, պօտտոյի խնդիրն էր. ես կարծիք յայտնեցի թէ պէտք էր ամէն բան յայտնել գործը երեւան եղած պահուն, սակայն խստօրէն արգիլեցին ինձի այդ բանը։ Միւնոյն ատեն պատուիրեցին որ բացարձակ կերպով հնազանդիմ այդ մասին ինձի տրուելիք հրամաններուն ու միւնոյն ատեն ապահովցուցին դիս թէ ես բնաւ վտանգի չպիտի ենթարկուիմ, և թէ նոյն իսկ անուն անգամ չպիտի արտասանուէր այս խնդրին մէջ։ Եւ որովհետեւ կը կարծէի թէ պէտք եղած ատեն իրօ՛ք պիտի պաշտպանուիմ իմ պետերուս կողմէ, խօսք տուի լուռ մնալ պօտտոյին վրայ ու միւնոյն ատեն հնազանդիլ այդ մասին ինձի տրուելիք հրամաններուն։

(Մնացեալը վաղը)

ԲԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԽԱՂԱՂՈՒԹԵԱՆ ԴԵՍՊԱՆԱԽՈՐՀՈՒՐԴԸ.

— Լա Հէյէն կը հեռագրեն երեքշաբթի թուականով։

Իրաւարարութեան խնդիրը քննելու պաշտօն ունեցող յանձնաժողովը այսօր գումարուեցաւ՝ պատրաստելու համար եռակուսակ հաւաքական նիստին մէջ պահանջուած փոփոխութիւնները և վաղուան նիստը, ուր պիտի կատարուի քննիչ յանձնաժողովներուն վերաբերեալ հինգ յօդուածներուն առաջին ընթերցումը քննութիւնը, որ երկար և բուռն վիճաբանութիւններու պատճառ պիտի ըլլայ։ Դանի մը պատուիրակներ նոյն իսկ իրենց կառավարութիւններէն հրահանգ ստացեր են պահանջել այդ քննիչ յանձնաժողովներու ջնջումը։ Կը յիշուի թէ Մահան հարիւրապետը առաջարկած էր երեք յօդուած աւելցնել՝ Ժընէվի պայմանագրութիւնը նաւային պատերազմներու համար ալ գործադրելի ընելու մասին պատրաստած օրինագիծին վրայ։ Այդ երեք յօդուածները մասնաժողովի մը զրկուած էին, բայց քանի մը տէրութիւններ, մանաւանդ Անգլիա ընդդիմացած ըլլալով, հարիւրապետ Մահան այս առտու յայտարարեց թէ ետ կ'առնէ իր առաջարկութիւնը։ Պատուիրակներէն մէկ քանին կը կարծեն թէ Դեսպանախորհուրդը շաբաթ օրը պիտի աւարտի, եթէ երրորդ յանձնաժողովը վաղը ժամանակ ունենայ, երկրորդ ընթերցումը կատարելու իրաւարարութեան ամբողջ ծրագրին։ Շատերը կը կարծին թէ Դեսպանախորհուրդը յառաջիկայ շաբթուն պիտի աւարտի։ Զանազան յանձնաժողովներու աշխատութեանց ընդհանուր տեղեկագիրը պատրաստելու պաշտօն ունեցող պատուիրակները տասնըհինգ օրէ ի վեր կ'աշխատին։ Այդ տեղեկագիրը պիտի տորագրուի բոլոր պատուիրակներուն կողմէ։ Նաև պայմանագրութիւններ ալ պիտի պատրաստուին՝ պէտք եղած իրաւասութիւնը ունեցող պատուիրակներուն կողմէ տորագրուելու համար։

—Լա Հէյէն ուրբաթ օրուան թուականով հեռագիր մը ալ հետեւեալ տեղեկութիւնները կը հաղորդէ.

Ռումանիոյ և Սերպիոյ պատուիրակները՝ Պ.Պ. Գէլտման և Միէլոթովիչ՝ վերապահումներ ըրին՝ միջազգային վէճերու լուծման վերաբերեալ պայմանագրութեան քանի մը կէտերուն համար։ Ռումանիոյ, Սերպիոյ և Ցունաստանի պատուիրակներուն ընդդիմութիւնը վրայ խմբագրական յանձնաժողովը փոխեց միջազգային քննիչ յանձնաժողովին վերաբերեալ Թ. յօդուածը, սա կերպով թէ երբ միջազգային վէճ մը ծագի, երկու կողմերը պիտի կրնան դիմել միջազգային քննիչ յանձնաժողովին՝ գործը լուսաբանելու համար։ Վերոգրեալ երեք պատուիրակները հրահանգ ուղեցին իրենց կառավարութիւններէն։

ՏՐԷՅԹԻՍԻ ԽՆԴԻՐԸ.— Պատերազմական նախարար Կալիֆէ զօրավարը՝ Ռէյնի զինուորական ատեանին կառավարական գումիսէր Քաուիէռ հրամանատարին տուած հրահանգներուն մէջ յիշեցուցեր է թէ վճռաբեկ ատեանին վճիռը հաստատած է որ «Այդ Տ. սինկրոքը» գաղտնի պաշտօնաթուղթը ապօրէն կերպով հաղորդուած է 1894ի զինուորական ատեանին և թէ Տրէյֆիսի կարծեցեալ խոստովանութիւնները գոյութիւն չունին։

—Կը հեռքրուի այն լուրը թէ Պուատէփռ ու Կոնս զօրավարները Ռէյն հասած ըլլան։

ԱՆԳԼԻՈՅ Երեսփ. ժողովը իր հինգշաբթի օրուան նիստին մէջ ընդունեց՝ կառավարութեան ուղած վարկերը՝ նաւային շինութիւններու համար։ Վիճաբանութեանց պահուն ծովային նախարար Պ. Կոշըն զանազան երկիրներու նաւային ծրագիրներուն մէկ բաղդատութիւնը բրաւ և յայտարարեց թէ Ռուսիոյ և ուրիշ տէրութեան մը նաւային ծրագրին մէջ Անգլիոյ դէմ ո և է սպառնալիք չի տեսներ։ Նախարարը յոյս յայտնեց թէ այդ տէրութիւններն ալ Անգլիոյ ծրագրին մէջ նոյն սպառնալիքը չեն տեսներ։ Անգլիա, ըսաւ Պ. Կոշըն, չուզեր նորէն արշաւանքի մը ձեռնարկել՝ ծովերու տիրելու համար։

ՏԻՈՒԼԻՑ ծովակալը Թրէյսթէ երբ հասաւ, Օլիմբիա յածաւորակին մէջ ընդունեց բարձրաստիճան անձնաւորութեանց այցելութիւնները։ Ասոնց մէջ կային Գերմանիոյ ընդհանուր հիւպատոս Տոքթ. Սթանիւս և Անգլիոյ ընդհանուր հիւպատոս Պ. Պարրի։ Տիուլլ ծովակալ մինչեւ ուրբաթ իրիկուն Թրէյսթէ պիտի մնայ։

ՍԱՔՍՈՆԻՈՅ Ալպերթ թագաւորին՝ Բրունսիոյ Արքունեաց պատուանշանի ասպետութեան ասիճանը ստանալուն յիսներորդ տարեդարձին առթիւ Գերմանիոյ կայսրը մասնաւոր պատգամաւորութիւն մը ղրկեց։ Պատգամաւորները անցեալ ուրբաթ ներկայացան Ալպերթ թագաւորին և յանձնեցին նոյն պատուանշանին ոսկի թագը՝ զոր Վիլհէլմ կայսրը նուիրած էր։

ԲԱՐԻԶԻ պապական նոր նուիրակը ուրբաթ օրը իր յանձնարարագիրները ներկայացուց Հանրապետութեան նախագահ Պ. Լուպէի։ Նուիրակը այս առթիւ ճառ մը խօսելով ըսաւ թէ Պաալը յանձնարարած է իրեն վերստին յայտնել իր հայրական սիրոյն հաւատիքը Ֆրանսայի նկատմամբ։ Պ. Լուպէ շնորհակալութիւն յայտնեց։

ՍԱՄՈԱՅԻ ՄԷՋ ՆՈՐ ՃԱԿԱՏԱՄԱՐՏՆԵՐ.— Աբիայէն (Աուբլանտի ճամբով, Նոր Զէլանտա) յուլիս 11 թուականով հետեւեալը կը հեռագրեն Թայմզի.

Մաթաֆայի ու Մալիէթոայի կուսակիցներուն միջեւ նոր ճակատամարտեր տեղի ունեցան յուլիս 4ին։ Մալիէթոայի կուսակցապետներէն մէկը մահացու կերպով վիրաւորուեցաւ։ Մաթաֆայի կուսակիցներէն երկու հոգի սպաննուեցան։ Անգլիական Թաուրանգա և գերմանական Քոմորան յածաւորակները զինուոր ցամաք հանեցին, որոնք ձերբակալեցին երեք կուսակցապետ՝ իբրեւ գլխաւոր պատասխանատու գործած թշնամութիւններուն։ Ասոնք Ապիա բերուեցան ուր պիտի դատուին գերագոյն ատեանին առջեւ։ Այդ դէպքէն ի վեր կատարեալ անդորրութիւն կը տիրէ։ Երեք տէրութեանց գումիսէրները յուլիս 14ին պիտի գումարուին երկու կուսակցութեանց պատուիրակներուն հետ և պիտի խորհրդակցին հաստատուելիք կառավարութեան գրութեանը վրայ։ Մաթաֆա ալ անձամբ ներկայ պիտի գտնուի այդ բանակցութիւններուն։

ՓԻԼԻՊՊԵԱՆՆԵՐԸ.— Պ. Մաք Քինլի որոշեր է Մանիլա ղրկել երկու հեծելագունդ։

—Թայմզի Նիւ Եորքի թղթակիցը կը հեռագրէ իր լրագրին թէ Մ. Նահանգաց մէջ ի՛նչ տպաւորութիւն առաջ բերած է՝ Ամերիկացիներուն անյաջողութիւնը Փիլիպպէնց մէջ։ Ամբողջ պատասխանատուութիւնը Օթիս զօրավարին վրայ կը ձգեն, ըսելով որ Փիլիպպէնց դէպքերը կամ ազգէն պահած և կամ խեղաթիւրած է։ Սակայն Ամերիկացիները ամէնէն աւելի պատասխանատու կը ճանչնան Պ. Մաք Քինլին։ Կացութիւնը այնչափ ծանր հանգամանք մը առած է որ երկրակալութեան քաղաքականութեան կուսակից երկու գլխաւոր թերթերը՝ Թրիպիւն և Թայմզ լուռ կը մնան և չեն պաշտպաներ քննադատուած վարչութիւնը։ Նիւ Եորք Հերըլտ կը գանգատի թէ ամերիկեան հպատակներուն հետ այնպէս կը վարուին ինչպէս կ'ըլլայ Զինաստանի մէջ։ Ամերիկեան հասարակութիւնը սկսած է հասկնալ թէ ինչու համար Մանիլայէն ամերիկեան լրագիրներուն ուղղուած հեռագիրները վար կը դրուին։ Ուաշինկթընէն կը հեռագրեն թէ այդ գրութիւնը տակաւին պիտի շարունակ։

—Սպանիոյ Մերակոյտին նիստը բացուելէն առաջ, անցեալ երեքշաբթի, բազմաթիւ կիներ, որոնք Փիլիպպէնցիները գտնուող սպանիացի գերիներու ազգականներուն կողմէ պատուիրակ կարգուած էին, ժողովասրահը գացին նախարարապետին ներկայանալու համար, բայց Պ. Սիլվէլա զբաղած ըլլալով, պատգամաւորութիւնը առաջնորդուեցաւ Մերակոյտին ունկնդիրներու սրահը։ Նիստը երբ բացուեցաւ Պ. Ավմնաս ծանոյց թէ կ'ուզէ նորէն Մերակոյտին ուշադրութիւնը հրաւիրել Փիլիպպէնցիները գտնուող սպանիացի գերիներուն կացութեանը վրայ։ Ատենաբանը սրտամաշիկ նկարագրութիւն մը բրաւ այդ խեղճերուն որոնք անօթութենէ կը մեռնին։ Այդ միջոցին ունկնդիրներու սրահէն, ուր կը գտնուէին պատգամաւոր կիները, հեծկլտանքներ սկսան։ Ավմնասի կոմսը յայտարարեց թէ կառավարութիւնը պէտք եղածը չէ բրած այդ գերիները ազատելու համար. պարարակեց Ամերիկացիները թէ հակառակ Բարիզի դաշնագրութեան, չեն կատարած իրենց խոստումը՝ սպանիացի գերիներու մասին։ Ատենաբանը յարեց թէ Փիլիպպէնց բնիկները տրամադիր են ազատելու սպանիացի գերիները, թէեւ դժգոհ ըլլան Սպանիայէն։ Պ. Սիլվէլա պատասխանեց թէ կառավարութիւնը միշտ կը զբաղի այդ գերիները ազատելու խնդրով և թէ առաջին դժուարութիւնները Ամերիկայի կողմէ յարուցուած են, վասն զի Ուաշինկթընի կառավարութիւնը կը յայտարարէր թէ Սպանիոյ կողմէ ըլլալիք ձեռնարկները հակառակ պիտի ըլլան ամերիկեան շահերուն։ Եռքը միայն ազատեցաւ Սպանիոյ։ Պ. Սիլվէլա յարեց թէ խոհեմութեան համար բան մը պիտի չըսէ այս միջոցիս կատարուած բանակցութիւններուն վրայ։ «Զեմ ուզեր, ըսաւ նախարարապետը, և ոչ մէկը քաջալերել կամ յուսահատեցնել, վասն զի եթէ անխոհեմութիւն մը ընեմ, կրնայ ըլլալ որ բանակցութիւնները ձախողուին։»

1900ի ԱՐՈՒԵՍՏԱՀԱՆԴԷՍԸ — Կ'ըսուի թէ Զարը կարգադրութիւն մը պիտի ընէ, որպէս զի բոլոր վիճաբեռները հրաւիրուին Բարիզը արցելելու՝ 1900ի արուեստահանդէսին առթիւ։

ԺԱԴԻՈՒԹԻՒՆ ՀՈՒՆԳԱՐԻՈՅ ՄԷՋ.— Հունգարիոյ Երեսփ. ժողովի վերջին նիստերէն մէկուն մէջ երեսփոխան մը հարցապնդում ըրեր է Նախարարապետին՝ կարգ մը վայրագութեանց վրայ որոնք գողութեան մը համար հարցաքննութիւն կատարուած միջոցին գործուած են Քոմորնի մէջ։ Նախարարապետը պատասխանեց թէ այդ մասին առի գլխերը տեղեկութիւն ստացած ըլլալով անմիջապէս մանրամասն տեղեկագիր մը պահանջած է զոր ստանալուն պէս հարկ եղած խիստ միջոցները ի գործ պիտի դնէ։ Աւասիկ դէպքը.— Անցեալ նոյեմբերին Քոմորն գաւառակին Մոցա քաղաքին թաղապետութեան սնտուկէն 2,157 ֆիորին գողցուած ըլլալով, գործին քննութիւնը յանձնուած էր Քոլոման Զապօ անուն հարցաքննիչ դատաւորի մը, Մոլնար անունն թաղապետական պաշտօնեայի մը և ուրիշ պաշտօնեաներու։ Զապօ քննութեան ձեռնարկելով կասկածի մը վրայ բռնել կու տայ Քովաց անուն մարդ մը և ուրիշ տասնըմէկ հոգի։ Մոլնար տեսնելով որ Քովաց չ'ուզեր խոստովանիլ, զայն ջղթայի զարնել կու տայ և ոտքերուն կը զարնէ, մինչեւ որ գաւազանը կը կոտրի։ Քովաց դարձեալ չի խոստովանիր. ասոր վրայ Զապօ ոտքովը կը ջախջախէ Քովացի ղեթայական ձեռքը։ Նորէն չի յաջողիր։ Հարցաքննութիւնը այդ կերպով եօթը ժամ կը տեւէ։ Հետեւեալ օրը Մոլնար պնակի մը մէջ ալբալ կը դնէ և բռնկցընելով կ'ստէ բանտարկեալին ոտքին նըբբանները։ Այդ միջոցին վրայ կը հասնի Զապօ և ինք ալ բան մը ըրած ըլլալու համար, կը սկսի ապտակել խեղճ ղեթայական։ Քովաց ճարահատած կը խոստովանի գողութիւնը և կ'ըսէ թէ դրամը գողցած և առազանի մը մօտ ծառի մը տակ պահած է։ Խուզարկութիւն կը կատարուի և բնականաբար բան մը չի գտնուիր։ Դիւրին է երեւակայել երկու պաշտօնեաներուն հետ ատոր թիւնը։ բանտ կը վերադառնան և Քովացը ձեռքերէն կը կապեն առաստաղին վրայ գտնուած ճանկի մը, մինչեւ որ մարդը կը մարի։ Ասով ալ չի լմննար խեղճին տառապանքը։ Երեք օր անօթի կը ձգեն զայն և կաթիլ մը ջուր իսկ չեն տար։ Ամէնէն սոսկալին սա է թէ Քովացի կինը կը պարտաւորեցնեն ներկայ գտնուելու երկանը շարաբանքին և գաւազանի քանի մը հարուած ալ տալու։ Կասկածի տակ գտնուող ուրիշ մարդեր ալ միւնոյն վիճակին կ'ենթարկուին, մինչև որ բուն իսկ գողը, Թոթ, անձամբ կը ներկայանայ, կը խոստովանի և դրամին պահուած տեղը ցոյց կու տայ։

ՍԵՐՊԻՈՅ ԳՈՐԾԵՐԸ.— Ռուսիոյ կայսեր կողմէ Բեղերսպուրգի սերպիական նախորդ դեսպան Կրուիչ զօրավարին տրուած Ս. Աննա պատուանշանին առթիւ Թայմզի Վիէննայի թղթակիցը հետեւեալը կը հեռագրէ իր լրագրին.

«Զարը Ս. Աննա պատուանշանը նուիրեց Բեղերսպուրգի սերպ դեսպան Կրուիչ զօրավարին որ իր կառավարութեան կողմէ պաշտօնանկ եղած և հրաւիրուած է Պէլկրատի բարձրագոյն ատեանին առջեւ դատուելու՝ իբրեւ դաւաճան։ Ռուս կառավարութիւնը, առանց ուղղակի միջամտելու Սերպիոյ գործերուն, սակայն աւելի չէր կրնար պախարակել՝ Պէլկրատի մէջ հիմա տիրող դրութիւնը։ Այս լուրը լաւ ընդունելութիւն գտաւ Վիէննայի մէջ, ուր այնպէս կը կարծեն թէ Ռուսիոյ կողմէ եղած այս պարտաւը ազդարարութիւն մը պիտի ըլլայ Միլանի որ միակ պատասխանատուն է եղածներուն։ Կը նուի թէ ձերբակալուածներէն ութսուն հոգի վար դրուած են և ոչ թէ 38, ինչպէս ծանուցուած էր կէս-պաշտօնապէս։»

—Պէլկրատէն չորեքշաբթի օրուան թուականով կը հեռագրեն թէ իրական ակումներու մէջ հաւանական կը գտնեն փոփոխութիւն մը ներքին քաղաքականութեան մէջ։ Պ. Ռիպարացէ զատ, ազատականներու պետ Պ. Ավագումովիչ ալ ներկայացեր է Ալեքսանդր թագաւորին և հօրը։ Պ. Ռիպարաց փութով Վրաց գացեր է, տեսնելու նախորդ խնամակալ Պ. Պէլիմարքովիչը։

ԻՏԱԼԻԱՅԻ Մարco Բոլօ մարտանաւը, որ չինական Ջուրերու նաւարարանին հետ կը գտնուի, հրաման ստացեր է Իտալիա վերադառնալու։

ԶՍՐԵՒԻԶԻՆ ՄԱՀԸ.— Ապպաս Թուրմանէն կը հեռագրեն հինգշաբթի օրուան թուականով.

Առջի օրը Եորկէյ մեծ դուքսին մահուան իններորդ օրը ըլլալով, մարմինը պալատէն եկեղեցի տարուեցաւ, որ մէկ վրսթի չափ հեռաւորութիւն ունի։ Դագաղը, որ ոսկեզօծ էր՝ պարտէզ իջեցուցին Նիքոլա Միխայիլովիչ մեծ դուքսը, Կալիցին ու Տոլկորուքի իշխանները, Ասուվիկովի կոմսը և ուրիշ բարձրաստիճան անձնաւորութիւններ։ Պարտէզին մէջ դագաղը բռնեցին մեծ դուքսին սպասաւորները և Ազգպտ-Թումանի բնիկները։ Թափօրը, զոր կը կազմէին Նիքոլա Միխայիլովիչ մեծ դուքսը և միւս պաշտօնատարները, ճամբայ ելաւ դէպի եկեղեցի՝ քահանաներու առաջնորդութեամբ։ Եկեղեցիին մէջ Նիքոլա մեծ դուքսը և միւս պաշտօնատարները դագաղը առնելով զետեղեցին մահարեան մը վրայ որ հասարակածային տունկերով զարդարուած էր։ Ցետոյ կատարուեցան եկեղեցական արարողութիւնները։ Մարմինը այսօր Բորժոմ տարուեցաւ։

—Մայր կայսրուհին, մեծ դուքսերը և մեծ դքսուհիները՝ Զորեւիչին դագաղին հետ ուրբաթ օրը Պաթում հասան։ Մարմինը փոխադրուեցաւ Բոպիհսոնսկոյ զրահաւորը, որ անմիջապէս ճամբայ ելաւ դէպի Նովօ Ռոսիյսքաեա։

ԹՐԱՆՍՎԱԼԻ Խորհրդարանին այն նիստին մէջ ուր, ինչպէս հեռագիրը ծանոյց, քուէարկուեցաւ օտարականներու քուէարկութեան մասնակցելու իրաւունքին ծրագիրը՝ եօթը տարի բնակութենէ եռքը և անցեալին վրայ ազդեցութիւն ունենալու պայմանով, Պ. Բրիւկէր ճառ մը խօսելով ըսաւ,

«Երբ 1890ին խորհուրդ տուի գործնական կերպով չընդունիլ նոր քաղաքացիներ, գիտէի թէ քաղաքացիներուն թիւը չատ չէ։ Այսօր կացութիւնը նոյնը չէ և կը յորդորեմ ժողովը՝ քաղաքացիութեան իրաւունք տալ ամէն անոնց որոնք եօթը տարի երկրին մէջ բնակելէ եռքը կ'ուզեն յօժարակամ Թրանսվալցի ըլլալ։»

Երեսփոխան մը հարցուց թէ ինը տարուան պայմանաժամը եթէ եօթնի զլուցուի, Հանրապետութեան անկախութեանը համար վտանգ կը կա՞յ թէ ոչ։ Պ. Բրիւկէր պատասխանելով յիշեց Պլէօմֆոնթէյնի մէջ այդ մասին կատարուած բանակցութիւնները և ըսաւ.

«Եթէ Սըր Ալֆրէտ Միլնէրի առաջարկութիւնները ընդունուէին, հին Պոէրները փոքրամասնութեան պիտի վերածուէին։ սակայն Թրանսվալ բնակելու պայմանաժամը եօթը տարիի զլուցելու առաջարկութիւնը կարելի է ընդունիլ։ Շատ թեթև տարբերութիւն մը կայ ինը և եօթը տարիներու միջև։ ակէ զատ օտարհպատակներու մէջ կան այնպիսի մարդեր կան որոնք Թրանսվալի թշնամի չեն և պիտի ցնասուին եթէ ինը տարուան պայմանաժամը պահուի։ ուրեմն եօթը տարուան զեղչելը արդար է և բանաւոր։ և ոչ մէկուն իրաւունքի առաւելութիւն մը կու տայ։ Այդ զեղչը եթէ ընդունուի Անգլիոյ գիտցողութիւնները պիտի կորսնցուցեն իրենց բոլոր ոյժը։ Թրանսվալ ո և է վտանգ պիտի չունենայ, և ընդհակառակը, բոլոր աշխարհ պիտի հաւանի անոր ըրածին։»

Ժուպէռ զօրավարն ալ ոյժ տուաւ Բրիւկէր նախագահին և ատոր վրայ քուէարկուեցաւ ծրագիրը։

ՊԱՑԹՈՒՄ ՄԸ.—Բորթսմութի մէջ ուրբաթ իրիկուն Պրիթինչ Թորբիլասլաձին մէջ պայթում մը տեղի ունեցաւ։ Եօթը հոգի մեռան և տասնըմէկ հոգի վիրաւորուեցան։

ԻՏԱԼԻՈՅ ԵՐԿՐԱՇԱՐԺԸ.—Շաբաթ իրիկուն հետեւեալ նորագոյն տեղեկութիւնները առնուեցան Իտալիոյ մէջ պատահած երկրաշարժին վրայ.

Հռոմ, 19 յուլիս.—Այսօր կէս օրէն երկու ժամ եռքը երկրաշարժի սաստիկ ցնցում մը զգացուեցաւ, որուն քիչ եռքը յաջորդեց աւելի զօրաւոր ցնցում մը։ Երկու ամսուան ալ շարժումը հիւսիս-արեւելքէն հարաւ-արեւմուտք էր։ Ամբողջ ժողովուրդը ահ ու դողի մէջ մնաց, բայց և այնպէս եղած վնասը մեծ բան մը չէ. միայն քաղաքին բարձր տեղերու տուները թեթեւապէս վնասուեցան։ Լուսինա հրաւարակին վրայ Ս. Լաւրէնտիու եկեղեցիին մէջ սիւն մը տապալեցաւ ու կոտրեցաւ։ Արտաքին գործոց պաշտօնարանին ներքին պատերը ճեղքուեցան։ Ժողովուրդը տուներէն դուրս խուժելով ապահով տեղեր ապաստանեցաւ. դատարանները դադրեցան և կառավարական բոլոր պաշտօնեաները փողոց ելան։ Ռէնինա Ճուլի բանտին բանտարկեալները վախնալով ուզեցին փախչիլ, բայց ոստիկան-զինուորները թող չտուին։ Սէկեարա պալատին մէջ պատեր վան և դուռներ տապալեցան։ Պոն Մառչէի վաճառատան մէջ երկու խոշոր ջակ գետինը խնդալով կոտրտեցան։ Վատիկանի մօտ՝ յաղթական կամարին շուրջը գտնուած կիսաշէն տուներ բոլորովին փլան։ Վանքի մը մայրապետները սարսափահար փողոց խուժեցին գրեթէ կիսամերկ։ Քանի մը հոգիներ փլատակներու տակ մնալով մեռուցան։ Լաթիսմի շրջակայքը քանի մը տուներ վնասուեցան։

Ֆրասքաթի, 19 յուլիս.— Գրեթէ բոլոր տուները վնասուեցան երկրաշարժէ։ Մայր եկեղեցին ճակատը վերէն վար ճեղքուած ըլլալով, վրէնելու վտանգ կը սպառնայ։

—Վերջին լուրի մը նայելով կացութիւնը չատ ցաւալի է։ Գրեթէ բոլոր լեռները վնասուած են։ Մոնթէֆէլտրոյի դիտարանը մեծ վնասներ կրած է։ Ռիեսոյի մէջ վնասուած տուներու թիւը երեք հարիւր կ'անցնի։

Ա Զ Դ

Օսմ. Հանր. Պարտքի Վարչութեան

Սելանիկի Ճարտարարուեստական և Առեւտրական օսմ. անանուն Ընկերութեան չրջաբերութեան հանած 5000 հատ նոր բաժնեթուղթերուն (թիւ 25001էն 30,0000 իւրաքանչիւրը 100 ֆրանքի) դրամի տուրքը օրինաւորապէս վճարուած ըլլալով, Օսմ. Հանրային Պարտքին թողուած հասոյթներու Ընդհ. Տնօրէնութիւնը կը ծանուցանէ այդ բաժնեթուղթերէն ունեցողներուն թէ կրնան ներկայացնել զայնս դրամի յատուկ վարչութեան, Դպրութիւն, Պալաթիա, ուր դրամական կանոնական ձեւակերպութիւնները պիտի կատարուին առանց իրենց ս և է ծախք պատճառելու։

Ընդհ. Տնօրէնութիւն

5/17 յուլիս 1899 3—3

Ընտրեալ շուրջեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ.— Բ. կարգի Օսմանիէ պատուանշան տրուեցաւ Սէրբիչէ գաւառին կառավարիչ Ահմէտ Էտիպ պէյի։ Գ. կարգի Օսմանիէ՝ Սելանիկի կաթոլիկ Պուլկարաց տրքեպիսկոպոս Տ. Էրիֆանիոսի։ Գ. կարգի Մէճիտիէ՝ Գաղաքապետութեան դիւանապետ Իզզէթ պէյի։ Գ. կարգի Օսմանիէ՝ Կ. Պոլսոյ սերպ դեսպանատան նախորդ երկրորդ քարտուղար Պ. Ավրամովիչի որ Սէրբիի հիւպատոս կարգուած է։ Գ. կարգի Մէճիտիէ՝ փարսներու վարչութեան թարգման Միհրան Միսաք էֆ.։

ԹՈՒՐԲԻՒՆՈՅ ԵԼԵՒՄՈՒՏՔԸ.— Օսմ. Հանրային Պարտքի վարչական Խորհուրդին նախագահ Պ. Պէռժէ հաշուական տեղեկագիր մը պատրաստած է որ մօտերս պիտի հրատարակուի։ Այդ տեղեկագրէն կ'երեւայ թէ, կ'ըսեն թուրք լրագիրները, մինչեւ ամէն տէրութեանց պարտքը կ'աւելնայ, օսմ. կառավարութեան պարտքը նուազելու վրայ է, ինչ որ միմիայն արդիւնք է Վեհ. Սուլթանին կողմէ ձեռք առնուած իմաստուն և խոհական միջոցներու։ Օսմ. կառավարութիւնը թէև 1897ին հելլենական պատերազմին պատճառով բնականաբար արտասովոր ծախքեր ըրած է, սակայն 1896էն մինչև հիմա ո և է նոր փոխառութիւն չէ ըրած։ Պ. Պէռժէի տեղեկագիրը հետեւեալ երկու կարեւոր գլուխները կը պարունակէ.

«Թէև հոս նկատողութեան առնուած չէ արդիւնքը՝ աւարտող 1898—99 եմտամական տարեշրջանին, որուն վերջնական հաշիւները տակաւին պատրաստուած չեն, սակայն հիմակուընէ կարեւոր դատուած է ծանուցանել թէ օսմ. հանրային պարտքի Ա. սէռին նոյն տարեշրջանին մէջ բոլորովին ջնջուած է։ Ա. սէռիի արժէքները 1858ի և 1862ի փոխառութիւնները կը պարունակեն և անոնց ընդհանուր գումարն է 7,831,869 ոսկի։ Ասոնց վերջին վիճակականութիւնը կատարուած է 1898 օգոստոս 17/29։ Մուհարրէմի Թէրմանին համաձայն, Բ. Սէռիին գլխավարին յատկացուած գումարը հարիւրին մէկ քառորդ համեմատութեամբ պիտի աւելնայ։ Բ. Սէռին որ 1860, 63, 64, ու 72ի փոխառութիւնները կը պարունակէ և որուն ամբողջ գումարն է 11,049,307 ոսկի, հիմակ եղած է 8,371,941։ Վճարմանց յատկացուած տարեկան գումարը որ մինչեն հաշուով 93,000 ոսկի էր, Ա. սէռիի ջնջումովը 200,000 ոսկի բարձրացաւ։ Գ. սէռին ալ, կայս. Թէրմանին Ժ.Բ. յօդուածին համաձայն, առանց փոխարէնի մնացած հասոյթի մէկ հինգերորդէն օգտուելով, գլխավարի հատուցման պիտի մասնակցի։ Գլխավարի հատուցման սովորական գումարէն զատ, այդ նպատակին յատկացուած է նաեւ 159,500 ոսկի որ հարիւրին հինգ տոկոսով Բոխորիթէ պարտաթուղթերու սակերու փոփոխութենէն գոյացած է։ Բ. Դ. և Ե սէռիներուն իւրաքանչիւրին այդ գումարէն 49,000 ոսկի կ'իյնայ. ուստի Ա. սէռիին ջնջուելովը առնոց բաժին վրայ 4219 ոսկի աւելցած է։ Այդ կերպով գլխավարներու հատուցումը կանոնաւորուած ըլլալով, Բ. սէռին ալ մինչեւ տասը տարի բոլորովին հատուցուած պիտի ըլլայ։ Այն ատեն Դ. սէռին պիտի սկսի օգտուիլ գլխավարի հատուցումէն և ներկայ կացութիւնը եթէ ո և է փոփոխութիւն չկրէ, այդ սէռիները մինչեւ քառասուն տարի բոլորովին հաստատուած պիտի ըլլան։

«Օսմ. Հանրային Պարտքի վարչութիւնը հաստատման թուականէն մինչեւ հիմա իբրեւ գլխավար հատուցած է 235,500,000 ֆր. իսկ հասոյթը աւելցած է 18,000,000 ֆր.։ Այս յաւելումը, որ հարիւրին քառասունը մէկ համեմատութեամբ է, առաջուայ փոփոխութիւններու ենթարկուած ըլլալով հանդերձ, միշտ բազմացած է, առանց ազդուելու այն դէպքերէն որոնց ցաւալի արդիւնքը զգալի եղած է ամբողջ աշխարհի մէջ։ Ասով ալ կ'ապացուցուի սա պարագան թէ Հանրային Պարտքի վարչութիւնը ապագային անկանոն վիճակներէ չվախնալու ատիճան ընդարձակ և զօրաւոր հիմերու վրայ հաստատուած է։ Նոյն վարչութեան կողմէ երկրին մատուցուած ծառայութեանց և ընծայուած աջակցութեան մէկ արդիւնքն է նաեւ՝ վերջին տասը տարիներուն մէջ երկաթուղիի գիծերուն շատնալուն հետեւանքով տասանորդի տուրքերուն հարիւրին քսան աւելնալը։ Այս նպաստաւոր վիճակին վրայ աւելցած է նաեւ արմտիքներու գիներուն անկումը, որ ցոյց կու տայ մշակեալ երկիրներու բազմանալը։ Եւրոպատիտութեամբ կը գնահատենք օսմ. կառավարութեան կողմէ եղած շնորհները՝ Հանրային Պարտքի վարչութեան գործառնութիւնները պէտք եղածին պէս ընդարձակելու համար։ Օսմ. կառավարութիւնը օգտուած է՝ տէրութիւնը աւելի զօրացնելով, երկրին հարստութիւնը աւելցնելով և օտար դրամատէրները քաջալերելով որ իրենց դրամները հոս ծախսեն։ Այս տեղեկագրին կցուած ցուցակին մէջ նշանակուած են զանազան երկիրներու անուններ որոնց ժողովուրդը՝ Հանրային պարտքի պատճառով օսմանեան հպատակներէն աւելի ծանր բեռի մը տակ կը գտնուին։ Օսմ. Հանրային Պարտքի Վարչութեան հաստատման պահուն և անկէ ի վեր երկու փոխառութիւն կատարուած և ներքին փոխառութիւններու սակերը փոխուած են։ Արդ, ասոնք ալ հաշուի մէջ առնելով օգտակար դատեցինք բաղդատել 1897–98ին օսմ. կառավարութեան եկամուտ ընդհանուր կացութեան ստացած ձեւը։ Ատոր համար մէկը օսմ. ոսկիի և միւսը Ֆր.ի հաշուով ցուցակ մը պատրաստեցինք։ Այդ բաղդատութենէն կերեւի թէ 1881էն ի վեր կատարուած գլխավարներէն՝ հանրային պարտքի գումարը 312,000,000 ֆր. զեղչուած է։ Թուականները կ'ապացուցանեն թէ Վեհ. Սուլթանին իմաստուն ու խոհական գործունէութիւնը ամենայն ուշադրութեամբ կը գրաւէ օսմ. եւրոպական գործերը, ինչպէս որ դատեցինք բաղդատելով։»

ՄԱՆՐ ԴՐԱՄ.— Նոր պատրաստուած հինգ և տասը փարանոց մանրադրամներու կաղապարները կայսերական գրասենեակին կողմէ Սուլթանին մատուցուելու համար։

ՍԵՒ ԼԵՐԱՆ Նիքոլա իշխանը Տաճարատուանդանին Ս. ատոհանը տարեկան անձնական սպայակոյտին մէջ Նաքիբ փաշայի որ Զէյթիւնէ գացեր է ներկայ գտնուելու Տանիլ իշխանի հարսնիքին։

ՄԵՐԾՈՒՄ.— Պետական Խորհուրդի օրէնսդիր ճիւղը մերժեց եպարքոսական թղթակցութեանց դիւանի քարտուղարէն Հիքմէթ պէյի խնդրագիրը որով նշանորհ ուզած էր Իպմիրի մէջ չուանի պարկի, քանավաչայի և ապայի գործարան մը հաստատելու։

ԹՈՒՐԲԻՒ ԵՒ ՑՈՒՆԱՍՏԱՆ.— Թուրքիոյ ծանուցեցաւ որ պատերազմէն ետքը Թուրքիոյ թողուած արտասահմանեան խնդրին համար համաձայնութիւն գոյացած է արտաքին գործոց նախարարութիւնը՝ Թէվֆիք փաշայի և հելլենական դեսպանատան գործակատարին միջեւ։ Կայսր Մոնիդիոռ կ'ենանայ թէ բանակցութիւնները տակաւին կը շարունակուին։

— Թուրքերէն՝ հիւպատոսական պայմանագրութեան բանակցութիւնները ամենայն ժողովին հելլէն առաջարկեր է Պ. Սթէֆանու ըսելով թէ գրական թղթակցի մը թէ յուսալի մինչ

...որմար դատած է որ այդ մուրհակները ...ուածական տուրքի փոխարէն ընդունուին։

ԲՈՒՄԷԼԻՒ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ. — Կայս. ...թիւնապահ Բահմի փաշա Գոսոյվայի, Եա...ի ու Շքոտրայի Նահանգները պիտի ...ի, ըստիՓՆերու մարդանքները աչ...ի անցընելու համար։

ՄԱՆԿՈՒԹԻՒՆ. — Իգտամ կ'իմանայ թէ Ատանայի մէջ աւստրիական հպատակ Մ. Ֆ. Մանտել վաճառատունը և օսմ. հպատակ Սէլեանով վաճառատունը սը...անիպցեր են։

ԲԱՂԱՔԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ առողջապահ...ան մէջը կ. Պոլսոյ թաղերուն մէկ քա...ին մէջէ երեւան ելած Թիֆոյի Թեթեւ ...էպիդերուն առաջքը առնելու համար ո...ոց աղբերի ջուրերը ու փողոցները ...ել և Բերայի ու Պոլսոյ կողմը գըտ...ուած աղտոտութիւններու մէջ համարը...ուած մուրհակները աղբելու տալ։

ԵՐԿԱԲՈՒՂԻՆԵՐԸ. — Պ. Վիլհէլմ Ֆոն Գրէսէլ ալ ծրագիր մը մատուցած է մին...ու Պոլսոյ ու Պասրա երկաթուղի մը ...ինելու համար, զանազան ճիւղերով։

ՏԷՖԹԷՐՏԱՐՆԵՐ. — Խարբերդի տէֆ...ի ...ոտաը Իսրահիմ Էտհէմ էֆ. Էրզրումի ...էֆթէրտար պիտի կարգուի և անոր պի...ի յանձնուի երմտական նախարարութեան ...ի. հաշուակալութեան դիւանի քար...ուղարներէն Նիհատ պէյ։

ԳԱՂԱԿԱՆՆԵՐ. — Վերջերս Իզմիր ...ամանած են 580 իսլամ գաղթականներ։

ԱՍԱՍԱԿՈՒԹԻՒՆ. — Մէյանիկէն կը ...ի Մոնթիդեոն թէ աւազակութեան ...ին դէպքերուն հետեւանքով ոստի...ները ու ոստիկան-զինուորները խիստ ...ութիւն կը կատարեն գիւղերու ամա...ներուն վրայ։ Մովեզերեայ ամաքանոց...ներուն առթիւ մէջտ Թորփիլանաւ մը խա...ուած կը կենայ։ Այդ կողմը գացող ...ակները, ցամաքին մօտենալէ առաջ, կը ...ուրտուորուին Թորփիլանաւին քովէն ...անցնելու։ Գիշերները ժամ 3էն վերջը, ...նակներուն արգիլուած է դէպի Քա...լամբիա երթալ։

ՅՈՒՆԻՈՒՍ. — Ոստիկանութեան նա...խարարութիւնը նկատելով որ Յունիոկիպի կողմ մը խողովակներու վրայ անպատշաճ ...ոգիր արձանագրուած են, հրամայեց ...ոստիկանութեան պաշտօնեաներուն գլա...ի այդ տեսակ խողովակները։

ՄԱՔՍԱՑԻՆ վերատեսչութիւնը կարդ...ամ մը պաշտօնի պիտի կոչէ Դալաթիոյ ...ոտ ապրանքներու մաքսատունը բեր...ուած ռուսերէն ու պուլերէն գիրքերը և այլն քննելու համար։

ԹԻՆԱՆՕԹ. — Սէրվիք կ'իմանայ թէ քանի մը թիւնանօթ ռազմամթերքներով բեռնուած Սկիպպ ղրկուեր են։

ՄԱԲԲՐԳԻՒՂԻ ԴԱՍԱՐԱՆԸ. — Իգտամ կ'իմանայ թէ Կ. Պոլսոյ ու արուարձան...ներուն դատական քննիչ Ֆէյզի պէյ շա...բաթ օրը Մաքրիգիւղ երթալով տեղւոյն դատարանին տումարները ու Թուղթերը ...ի՛ էր՝ քննութիւն կատարելու համար։

ԵՂԵՒՆԱԴԱՍ տաճարը շաբաթ օրը դատեց աւստրիական հպատակ Լուքա ա...նուն 28 տարեկան խրատ մը որ Քիւ...ի Զէքմէճէի կողմը ագարակի մը անտառապահն է։ Լուքա անցեալ տարի այդ կողմերը Մուհարրէմ անուն հովիւ մը սպաննած էր, իր պահպանած արօտա...վայրին մէջ անասուն արածելուն համար։ Լուքա դատապարտուեցաւ տասնչինգ տարուան տաժանակիր աշխատութեան։

ԱՅՏԷՆի նահանգին Մալիշլի, Քուլա, Ալաշէհր, Կէօրտիս, Պոտրում, Մէգքի, Սէրայքէօյ, Զինէ և Սէօքէ գաւառակներուն արմտիքի տասանորդի տուրքը այս տարի 6,480,935 ղրուշի վարձակալութեան տրուած է։ Անցեալ տարի 5,567,649 ղրուշ էր։

ԲԱՆԱԼԻՒԻ կողմը Թրամուէյի կառքի մը կողմէ կոխոտուած նպարավաճառի մը աշակերտը՝ Սորկի, անցեալ օր մեռաւ Բերայի Թաղապետութեան հիւանդանոցին մէջ։

ԹՈՒՆԱՒՈՐՈՒԱԾ. — Իզմիրի չբնակչութիւնը բնակող Թղթավաճառ Աֆան ասուլայի ընտանիքը անցեալները թունաւորուելով երկու փոքրիկ աղջիկները մեռեր են։ Ասոր վրայ Իզմիրի մէջ լուր ելեր է թէ տարափոխիկ հիւանդութիւն մը ծագած է։ բայց յետոյ հաստատուեր է թէ այդ թունաւորումը արդիւնք է եղան աւրուած միսի։

ԽԻՍՏ ՊԱՏԻԺ ՄԸ. — Թոփխանէի կողմը բնակող Մէկէմէտ ժամանակ մը ի վեր ինքզինքը տուած էր խաղամոլութեան և գինեմոլութեան։ Հայրը, Նուրի, միշտ կը խրատէր, բայց տղան անուղղայ կը մընար։ Անցեալ գիշեր Նուրի նորէն սկսաւ իր խրատներուն և տղան անպատշաճ վարմունք մը ունեցաւ հօրը նկատմամբ։ Նուրի զայրանալով հացին դանակը առաւ և չորս հինգ տեղէն վիրաւորեց իր զաւակը։ Ոստիկանութիւնը ձերբակալեց չարիքն աւելի բարկացոտ այդ հայրը։ Տղուն վիճակը ծանր ըլլալով հիւանդանոց տարուեցաւ։

ՍԻՐԻՒՃԻի ծովեզերքէն երէկ հինգվեց ամուսն երախայի մը դիակը գըտնուեցաւ։ Ոստիկանութիւնը քննութիւն կը կատարի անոր ծնողքը գտնելու համար։

ԹԱՔՅԻՄԻ կողմը, առջի օրը վեց ամսուան տղեկի մը դիակը գտնուեցաւ։ Բէյկիները հաստատեցին թէ պորտը չի կտրուելով սպաննուած է։ Ոստիկանութիւնը հեղինակները կը փնտռէ։

ԳԱՐԹԱԼի մէջ անցեալ օր Օսման ու Ռէշէպ անուն երկու մարդ վիրաւորեցին Ֆաթիմէ անուն գնչու կին մը։ Ոճրագործները ձերբակալուեցան։

ԱԶԳԱՅԻՆ

Ս. Պատրիարք Հայրը երէկ առաւօտ հանելի անակնկալ մը պատճառեց Պէօյիւքտէրէի եկեղեցին հաւաքուած երկսեռ ժողովրդեան, ներկայ գտնուելով ժամերգութեանց և քարոզ խօսելով։ Ն. Սրբազնութիւնը շաբաթ իրիկուն Պէօյիւքտէրէ գացած էր Էսաեան Ցովհաննէս էֆէնտիի հրաւէրով որուն հիւր կը մնայ այսօր ալ, և վաղը Պատրիարքարան կ'իջնէ նախագահելու Նպաստից Յանձնաժողովին և Կրօնական ժողովին։ Թէեւ լրագրաց միջոցաւ կանխաւ ծանուցուած չէր՝ Ս. Պատրիարքին ներկայութիւնը, բայց Պէշիկթաշլի ու Եէնի-Մահալլէի ազգայիները մասամբ իմացած ըլլալով, սովորականէն աւելի բազմութեամբ գիմած էին Ս. Հոխոխմեանց փոքրիկ եկեղեցին ուր իր անդրանիկ պատարագը կը մատուցանէր Նորընծայ Տ. Գրիգոր Դիլցեան քահանան որ մեռնդրուած է Երզընկայի Ագրակ գիւղին վրայ։ Ն. Սրբազնութիւնը առաւօտուն կանուխ եկեղեցի երթալով, Պատարագի միջոցին գեղեցիկ քարոզ մը խօսեցաւ։ Նախ և առաջ բացատրեց օրուան տօնին —«Գիւտ Տըփոյ»— նշանակութիւնը, ժողովրդական պարզ լեզուով մը յիշեցնելով անոր պատմութիւնը, ինչ որ հետեւելի օրինակ մը կընայ ըլլալ մեր կարգ մը քարոզիչներուն համար որոնք կը շարունակեն տակաւին իրենց քարոզութիւնները խրթնաբանութիւններով ու գրաբար ասացուածներով խճողել, փոխանակ հակցնելու ժողովրդին թէ ինչ է այն տօնը զոր կը կատարէ եկեղեցին։ Սրբազան Պատմութեան դասերը, տարիներու ընթացքին մէջ, յաճախ տարտամ յիշատակ մը միայն կը թողուին շատերու մտքին մէջ։ և յետոյ, մեր տաճարները մեծ մասով լեցուած են ժողովրդական բազմութեամբ ու բարեսէր խոթուններով որոնց դիւրամատչելի ընելու է քարոզը, միջավայրին համեմատ։ Օրուան տօնէն, որ կապուած է Մայր Աստուածածնի յիշատակին, պերճախօս փոխանցում մը ընելով մայրական սիրոյ, Ս. Պատրիարքը ազդու շեշտերով բացատրեց մայրական սէրը և անոր նուիրական ուժը, ու սրտաբուխ յորդորներ կարդաց ծնողասիրութեան։ Եւ վերադառնալով Պոլոս Առաքեալ «Ոչ որ զաւակ են Սրբահամու, որդիք են Աբրահամու։ խօսքին, զոր բնաբան ընտրած էր օրուան Գիրքին ընթերցումէն, մեկնեց թէ ի՛նչ ըսել ուզած է անով Առաքեալը։ մարդս կրնայ Աբրահամու զաւակ ըլլալ, բայց ո՛չ Աբրահամու արժանաւոր որդի։ Իսրայէլի զաւակ՝ բայց ոչ Իսրայէլի արժանաւոր որդի։ Բարեպաշտ հաւատացեալը ինչպէս իր ծնողքին՝ այնպէս ալ իր մայրենի եկեղեցիին պէտք է արժանաւոր զաւակ ըլլայ, մաքուր խըղճով, գիտառատ զգացումներով ու անկեղծ ջերմեռանդութեամբ։

Ժամերգութեանց աւարտումէն ետքը, Ն. Սրբազնութիւնը պահ մը հանգիստ առաւ Թաղ. Խորհրդարանին մէջ ուր մեծարուեցաւ գիւղին քաղաքիչ Տ. Մկրտիչ եպիսկոպոս Վեհապետեանի և Թաղ. Խորհուրդի անդամներուն կողմէ, և խոստանալով ուրիշ անգամ ալ այցելել Պէշիկթաշլի եկեղեցին, վերադարձաւ Էսաեանց բնակարանը։

—Զէյթունէն գրած են Պատրիարքարան թէ տեղւոյն Բողոքականները իրենց վարժարաններուն ծրագիրը սկսեր են բարձրացնել և միանգամայն տեղացի Բողոքական Հայերուն դրամագլուխներ հայթայթել, որով գիւղացի ժողովուրդը իր երկրագործական պէտքերը կը հոգայ։ Այժմ Զէյթունի մէջ ցորենը շատ սուղ գինով կը ծախսուի, և վարուցան չունեցողները կարօտ վիճակի մէջ են։

—Մեր աշխատակից Պ. Հրանդ Ց. Անդրէասեան Մինվայտաէն (Գերմանիա) կը հաղորդէ մեզ հետեւեալ լուրը։ «Այդրցիկի Հայոց Ճեմարանական ընկերութիւնը դիմելով Եւրոպայի զանազան քաղաքները գտնուող հայուհանողներու, գաւառացի կարօտեալներուն ի նպաստ հանգանակութեան ձեռնարկեց։ արդէն, զանազան կողմերէ հասած են համեստ գումարներ որոնց ամփոփութիւնը Ս. Պատրիարք Հօր պիտի ղրկուի, ի Կ. Պոլիս, իր նպատակին յատկացուելու համար։ Լայբցիկի մեր ուսանողներու այս նախաձեռնութիւնը և ընկերութեան նախագահին՝ Ցուսիկ վարդապետ Զոհրաբեանի այս մասին ըրած ջանքերը շնորհակալութեան արժանի են իրաւամբ։

— Ցունիս 30ին, Թիֆլիզի Վանքի մայր եկեղեցիին մէջ հոգեհանդիսաեան հանդիսաւոր պաշտօն կատարուեր է Զարեւիշին մահուան առթիւ։ Առաջնորդ Տ. Գէորգ արքեպիսկոպոս Կոջոր ամբանոցէն յատկապէս Թիֆլիզ երթալով, նախագահեր է արարողութեան։

—Կրօնական ժողովին որոշմամբ, Ճէպրէի հովուութիւնը Տիրապէտքիի Տեղապահին յանձնուած էր, որ ստանձնելով այդ պաշտօնը կարգ մը տեղեկութիւններ հաղորդեր է Պատրիարքարան, Ճէպրէի կրօնական, կրթական և տնտեսական գործերու մասին։

—Տեղեկագիր մը ալ Զմշկածագի առաջն. տեղապահ Տ. Կորիւն վարդապետ յղեր է Պատրիարքարան, քաղաքին և գիւղերուն կրօնական և կրթական պէտքերուն վրայ Պատրիարքարանի ուշադրութիւնը հրաւիրելով։

—Տ. Արսէն քահանայ Պէլէնի մէջ 9 անդամէ բաղկացած Թաղ. Խորհուրդ մը կազմեր և հաստատութիւնը իւնդրեր է Պատրիարքարանէ։

—Թիֆլիսէն կը հաղորդեն հետեւեալ լուրերը։

Թիֆլիսի վաճառականների աւագը՝ Պ. Ե. Դաւթեանը դատի է մատնել Պ. Բ. Միրիմանեանին՝ իր դէմ առանձին թերթով արած յարձակման համար։ Գործը քննուում է Թիֆլիսի Շրդ մասի հաշտարար դատաւորի մօտ նշանակուած քննչի ձեռքով։

«Պ. Բ. Միրիմանեանը մեղադրում է իւր կատարած դիմամարտիայի համար։

«—Թիֆլիսի Թանգդրեան խնամակալութեան եկեղեցական-ծխական օրիորդական ուսումնարանի 1894—1897 թուականների այս օրերս տպագրուած հաշիւից երեւում է, որ 1894 թ. սեպտեմբերի 1-ից մինչև 1897 թ. նոյեմբերի 1-ը մուտք եղել է ընդամէնը 11,544 ր. 46 կ., իսկ ծախք—10,806 ր. 94 կ.։ Մնացեալ մուտքից դուրս գալով մնում էր առ 1.ն նոյեմբերի 1897 թ. զուտ դրամ 737 ր. 52 կ., որը, դպրոցի բարերարուհի (այժմ հանգուցեալ) Կեկէ Թանդրդեանի ցանկութեան և խնամակալութեան որոշման համաձայն, բաժանուած է որպէս միանուագ նպաստ դպրոցի աշխատաւոր և երկար տարիներ ծառայած ուսուցիչներին եւ ուսուցչուհիներին։

«—«Կազբէկ» լրագրին հաղորդում են, որ Գրոզնոյ քաղաքում այս օրերս սպանուած է Ժամկոչեան քահանան։»

Հայ Հռոմկական Պատրիարքական ընտրութեան վերջնական գործողութիւնը կատարուեցաւ երէկ, Երեւելեաց ժողովին գումարմամբ որ պատրաստեց ընտրելի եկեղեցականներուն հնգանուն ցանկը։ Պատ. Տեղապահ Տ. Աւետիս արքեպիսկոպոս Արփիարեան կը նախագահէր նիստին որուն ներկայ էին 56 անդամ, 12 կղերական և 44 աշխարհական։ Նախագահը աղօթքով մը բանալով նիստը, ժողովին հաղորդեց ընտրելիութենէ հրաժարեալ չորս եպիսկոպոսներու անունները՝ Տ Մելքոն Նազարեան, Տ. Յովհան Քիւրէղեան, Տ. Աւետիս Թիւրքեան և Տ. Անդրէաս Զէյլէպեան։ Ցետոյ ձեռնարկուեցաւ քուէարկութեան և առաւելագոյն քուէ ստացող եկեղեցականներու հնգանուն ցանկը պատրաստուեցաւ որոնց մէջէն մէկը Պատրիարք պիտի ընտրուի եպիսկոպոսաց ժողովին կողմէ։ Այդ հինգ ընտրեալներն են՝

Պոլոս եպիսկ.	Թէրզեան	44 քուէ
Կարապետ »	Քէչուրեան	39 »
Մահակ »	Հաճեան	38 »
Պոլոս »	Էմմանուէլեան	37 »
Մելքայէլ »	Խաչատուրեան	31 »

Հնգանուն ցանկէն դուրս մնացած եկեղեցականներն են՝ Պոլոս եպիսկ. Մարմարեան (26 քուէ), Աւետիս արքեպիսկ. Արփիարեան (21 ք.) Ներսէս եպիսկ. Ճնտոյեան (13 ք.), Յարութիւն եպիսկ. Ճամճեան (11 ք.) Մատեան եպիսկ. Խաչայէլեան (11 ք.)։

Հեռագիր

ԲԱՐԻԶ.—Կառավարութիւնը ո՛և է տեղեկութիւն չէ ստացած Զարին կողմէ Լուի Նաբոլէոն իշխանին ուղղուած հեռագրի մը մասին։

—Այսօր գումարուած նախարարաց Խորհուրդին մէջ, գաղթային նախարարը յայտարարեց թէ բնաւ տեղեկութիւն չունի այն հեռագրին վրայ՝ որ իբր թէ Տրէյֆիւսի ուղղուած էր, և որուն մէջ իր կնոջը յղի ըլալը կը ծանուցուէր։

—Մառանի արշաւախումբին արձակդները ըմբոստացան իրենց թոշակին յետնելու մասը պահանջելով։ Հարիւրապետ Մանկէն վճարեց անոնց պահանջը և յետոյ բովանդակ խումբը արգելափակ ըրաւ։

—Զերալսօ մարքիզը՝ որ այս պահուս Սէն Ժան տը Լիւզ կը գտնուէր (Կասկոյի ծովին վրայ, սպանական սահմանագլուխին մօտ), Ֆրանսական կառավարութենէն ազդարարութիւն մը ընդունեց՝ Լուան գետին միւս եղերքը բնակելու համար։

—Հանրապետութեան նախագահ Պ. Լուպէ հրամանատար Լաքուանին պաշտօն յանձնեց ներկայ գտնուիլ Զորեվիչին յուղարկաւորութեան և արծաթեայ պսակ մը դնել անոր գերեզմանին վրայ։

—Կառավարութիւնը ծանոյց թէ կը քննէ Տրէյֆիւսի գործին խառնուած բոլոր սպաներուն խնդիրը, և թէ Տրէյֆիւսի ուղղուած կեղծ հեռագրի մը մասին ո՛և է հետք չէ գտած։

—Զօրավար Կոնս հերքած ըլլալով Լսթէրհազիի Մարքնի մէջ ըրած վերջին յայտարարութիւնը (որուն առաջին մասը հրատարակած ենք մեր այս օրուան Ս. էջին մէջ), նախին հրամանատարը (Լսթէրհազի) յայտարարեց թէ այսուհետև պիտի խօսի առանց ո՛և է վերապահութեան։

—Ռէնի դատավարութիւնը հրապարակային պիտի ըլլայ, և ոչ թէ դռնփակ։

—Տրէյֆիւս այսօր հագաւ թիւդանոթաձիգ հարիւրապետի համազգեստը։

—Խաղաղութեան Դեսպանախորհուրդը տրմտրմ գնդակներու արգիլուիլը քուէարկեց։ Անգլիա և Միացեալ Նահանգները հակառակ քուէ տուին, իսկ Բոլիւիկայ ձեռնպահ մնաց։

Լ.Ս. Հէ. — Ռուսական առաջին պատուիրակ Պ. տը Սթաալ, Դեսպանախորհուրդին երէկուան համագումար նիստին մէջ, Զարին շնորհակալութիւնները յայտնեց այն ցաւակցութիւններուն համար՝ զոր Դեսպանախորհուրդը յայտնած էր Զարեւիչին մահուան առթիւ։ Դեսպանախորհուրդին երրորդ յանձնաժողովը վարձայնութեամբ ընդունեց միջազգային անհամաձայնութիւնները խաղաղութեամբ կարգադրելու համար գոյանալիք համաձայնութեան մը ծրագիրը։ Յանձնաժողովին աշխատութիւնները վերջացան։ Դեսպանախորհուրդին փակումը հաւանականաբար առաջիկայ հինգշաբթի կամ շաբաթ օրը տեղի պիտի ունենայ։

ԲԵՌԵՐՍԲՈՒՐԳ. — Նիքոլա Զարը Գիտութեանց Ակադէմիին միջոցաւ 60,000 ռուբլի յատկացուց այն ռուսական վարժարանին որ անդրսիբերեան երկաթուղիի վարչութեան մէջ մտնել փափաքող չինացիներուն պիտի սորվեցնէ ռուս լեզուն։

ՊԷՐԿԱՍ.—Կնէզվիչի և իր մեղսակիցներուն դատաստանը տեղի պիտի ունենայ չորեքշաբթի՝ 25 յուլիս։ 26 ամբաստանեալներէն 12ը մերժած են դատաստանէ ազատ ըլլալու որոշումը։

—Պաշտօնական լուրերու նայելով, ամբաստանեալներուն ամբողջութեան թիւը 26 է։

ՌԷՆ.—Պ. Քընէ տը Պոռբէյռ հոս հասաւ։ Կէս ժամու չափ հարցաքննուեցաւ զինուորական ատեանին կառավարական գովաբէր Քառիէ հրամանատարին կողմէ։

ՄԱՏՐԻՏ. — Անհամաձայնութիւն մը ծագած է Թոլէտոյի արքեպիսկոպոս Սանչա կարդինալին և Սէվիլի արքեպիսկոպոս Սբինօլայի միջեւ։ Թոլէտոյի արքեպիսկոպոսը հովուական թուղթ մը բաժնել տուաւ, որուն մէջ հաւատացեալները կը հրաւիրէ յարգել հաստատութիւնները։ Սէվիլի արքեպիսկոպոսն ալ արտոնած է պարտաւորի մը հրատարակութիւնը և ընդունած է պառակտողներու պատգամաւորութիւն մը։

ՈՒԱՇԻՆԳԹԸՆ.—Պ. Էլիհու Ռութ (.°) պատերազմական նախարար անուանուեցաւ հրաժարեալ Պ. Էլտրրի տեղ։

ՊԷՐԿԹԷՍԿԱԹԸՆ.—Գերմանիոյ կայսրուհին առողջական վիճակը գոհացուցիչ է։

Նիւ ԵՈՐՔ.—Նիւ Եորք-Պրուքլին երկաթուղիին պաշտօնեաներուն գործադուլը վերջ գտաւ։

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ԲԱՐԻԶ, 23 յուլիս.— Պ. Քընէ տը Պոռբէյռ՝ Ռէնի զինուորական ատեանին կառավարական քոմիսէրէն հարցաքննուելէ ետքը Բարիզ վերադարձաւ այս առտու։ Մերժեց պատասխանել լրագրողներուն, բայց յայտարարեց թէ վաղը՝ էֆօ տը Բառիի մէջ պիտի խօսի իր Ռէնն այցելելուն վրայ։

—Պառոնուհի Ռոշիլտի յուղարկաւորութիւնը այս օր տեղի ունեցաւ խուռն բազմութեան մը ներկայութեան։

ՎԻԵՆՆԱ.—Կոլումբովօքի կոմսը՝ Հոֆհաուզէի մէջ Հոէնլոյէ իշխանին հետ տեսնուելէ առաջ, պատգամաւորութիւններու խնդրին մասին պիտի խորհրդակցի Ֆրանց Եոսէփ կայսեր հետ՝ Իշլի մէջ։

ՎԻՍՊԱՏԷՆ.—Զրոյց կը շրջի թէ Վիլհէլմ կայսրը և Զարը իրար պիտի տեսնեն առաջիկայ օգոստոս 6ին։

ԼՈՆՏՈՆ.—Լուր կայ թէ Պլէֆիգայի Լէտբոյտ թագաւորը յառաջիկայն հոս պիտի գայ և Պահր-էլ-Կազալի գրաման համար գոյանալիք անկիւս-պէլժ համաձայնութեան մը մասին պիտի բանակցի Լորտ Սոլսպէրիի հետ։

ՄԷՋ. — Վիլհէլմ կայսր ներկայ չպիտի գտնուի օգոստոսի վերջերը Կէնթերանժի (Լոռուէն) մէջ տեղի ունենալիք ռազմախրաներուն, բայց օգոստոս 18ին Մէց պիտի գայ, նախագահելու համար Սէնրհիվալի պատերազմի գաշտին վրայ կանգնուելիք պահակաղբերու արձանին բացման հանդէսներուն։

Այսօր, ամէն լաւ արտադրութիւնները կը կեղծուին խիստ և շատ մը վաճառականներ իրենց գէշ արտադրութիւնները լաւի տեղ քշելով մեծ շահ մը կ'ընեն։ Միլենոյնը պատահած է նաև Վիչիին համար։ Այս պատճառաւ միշտ պէտք է Վիչիի անունին կցել այն աղբիւրին անունը որուն ջուրէն կը փաքարին ուզենալ, ինչպէս՝ Վիչի-Սելեսթին, Վիչի-Կրանսի-Կրիլլ, կամ Վիչի Օքիթալ։ Նաև, Վիչիի ճամարհ բասթիլներ ուզենալու համար պէտք է պահանջել Վիչի էքալի բասթիլները։

VIN DE PEPTONE

Մանր հիւանդութիւններու ապաքինումը յանախ նոյն իսկ հիւանդութիւններէն աւելի գէշ կացութեան մը մէջ կը ձգէ ենթական, եթէ երբեք անիկա չգործածէ Շաբօրոյի Բէբբօնի գինին՝ որուն իւրաքանչիւր գաւաթի չափին մէջ կը գըտնուի 10 կրամ կոմու մաս և որ առանց ուրիշ սնունդներու հարկը զգացնելու, կը սնուցանէ ախորժակ չունեցող հիւանդները, ինչպէս նաեւ անոնք՝ որոնք ինքզինքին անտրամադիր կը զգան ամէնաթեթեւ բան մը անգամ ուտելու։

ՕԳՈՅԻ ՄՕՏԻՒ ԶԿԱՆ ՕՇԱՌԱՅ 1888
Եըլտըզ, Կ. Պոլիս, 13 դեկտ.
Պարոնայր Ցզոյ եւ Գօուն,

Կը ցաւիմ որ պաշտօնական դիրքովս կարող չեմ փորձը ընել, այլ համաձայն ուրիշներուն փորձերուն եւ այն բաշկաց որոց պաշտօն յանձնեցի փորձել զայն մեր հիւանդանոցաց մէջ, կը այտաբարեմ որ ձեր Մորիւ ձկան իւղն իր այս գիտակին մէջ դիւրաւ խմուելով եւ մարսուելի, կը համապատասխանէ այն յատկութեանց զորս ակնկալած է, մասնաւորապէս այդ յաջող պատասխանութեան մէջ։ ՏՐ. Ս. Ս. ՄԱՎՐՈՅԵՆԻ ՓԱՇԱ
Բժիշկ Վեհ. Սուլթանի

ՇՐՋԱԲԵՐԱԿԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 1 Յուլիս 1899

Տ.

Պատիւ ունինք ծանուցանել Ձեզ թէ բոլոր Թուրքիոյ համար Ձեր հրապարակին վրայ հիմնած ենք ընդհանուր գործակալութիւն մը որուն Տնօրէնութիւնը յանձնուած է

Տ. ԱՐՄԵՆԱԿ Ս. ԻՒԹԻՒՃԵԱՆԻ

Կը յուսանք թէ պիտի հաճիք շարունակել իրեն այն վստահութիւնը որով ցարդ պատուած էք զինքը։

Հաճեցէք ընդունիլ մեր յարգանաց հաւատարմութիւն։

Հրդեհի եւ ծովային ապահովագր. ՊՕՄՊԷՅ ԸՆԿ.
«The Bomday»
fire & Marine insurance Cº Ld

* * *

Կ. ՊՈԼԻՍ, 1 Յուլիս 1899

Տ.

Ըստ վերոգրեալ Շրջաբերականին՝ պատիւ ունիմ տեղեկացնել Ձեզ թէ Կ. Պոլսոյ մէջ ընդհանուր գործակալ կարգուած եմ

Հրդեհի եւ ծովային ապահովագ.
«ՊՕՄՊԷՅ» ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Մեր ընկերութիւնը կ'արտօնէ զիս առագաստանաւով փոխադրելի ապրանքներ ապահովագրել։

Ցուսալով որ պիտի բարեհաճիք պատուել զիս այն վստահութեամբ զոր ցոյց տուած էք իմ մինչեւ հիմա, իբր ընդհ. գործակալ Underwriting and Agency Associationի, կը խնդրեմ որ ընդունիք, Տ..., յարգանաց հաւատիքը։

ԱՐՄԵՆԱԿ Ս. ԻՒԹԻՒՃԵԱՆ
Մէյմանէթլի խան
Գրաս-Մուսթաֆա փողոց, Գալաթիա
3—3

Կ. ՊՈԼՍՈՅ

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՀՐԱՊԱՐԱԿԸ

ԱՐՄՏԻՐ.—Ցորեն.—Վերջացող շաբթուան մէջ հասաւ 2000 քիլէ կակուղ ցորեն Վառնայէն, 12,000՝ Զակրայէն և 2000 քիլէ Անատոլուէն։ Կարծը ցորենէն 8000 քիլէ հասաւ և ծախուեցաւ օխան 39-40 փր.ի։ Հաճար.—Վաճառում չի կայ։ Եգիպտացորեն.—100,000 օխա ծախուեցաւ Սեւ Ծովի տեսակէն, օխան 22.22 ½ փր.ի։ Դարի.—6000 օխա ծախուեցաւ Մէրսինի տեսակէն, քիլէն 13 ½ ղրշ.ի։ Վարսակ.—Վաճառում չկայ։ Թռչնակեր.—Վաճառում չկայ։ Սուսամ.—Վաճառում չկայ։ Լուբիա.—500 պարկ ծախուեցաւ Սեւ Ծովի տեսակէն, 100 օխան 95-105 ղրշ.ի։

ԱԼԻՒՐ. — 400 պարկ հասաւ Օտեսայի տեսակէն, պարկը 87—105 ղրշ.ի, 7800 պարկ Մարսիլիոյ տեսակէն, պարկը 64-70 ղրշ.ի, 200 պարկ Պրայիլայէն, պարկը 82-92 ղրշ.ի և 450 պարկ Վառնայէն, պարկը 80-81 ղրշ.ի։

ԳԱՂԹԱՐԵՐԻ.—Շաքար.—Թրիէսթէյէն հասաւ 7900 պարկ և Ռուսիայէն 400 պարկ։ Ծախուեցաւ 7900 պարկ Թրիէսթէյի տեսակէն, կենդինարը 92-99 ղրշ.ի և 400 պարկ ռուսական, կենդինարը 99 ղրշ.ի։ Խանուտ.—350 պարկ ծախուեցաւ 100 օխան 4.70-5.60 օսմ. ոսկիի։ Բրիճմ.—100 պարկ ճարոնական հասաւ, պարկը 140-160 ղրշ.ի, և 100 պարկ ռիզոն, պարկը 44 ֆրանքի։ Պղպեղ.—Ժամանում և վաճառում չկայ։ Սիպերիական կարագ.—Թականրօքի տեսակէն վրայ քիչ մը գործ եղաւ օխան 12 ղրշ.էն։ Մոմ.— Վաճառում չկայ։ Քարիւղ. — Թրանսիլի ընթացքի գործառնութիւններ սնուցուցին 19 ղրշ.էն։ Ռուսականէն սնուցուցին 24 և ռումանականէն 24 ղրշ. ոսկեդրամ կարժէ մեր հրապարակին վրայ։

ԱՀԲՈՂ.—Ոգեւորած առուծախ եղաւ։

ՀԱՆԲԱՅՆԻԿ.—Կարեւոր գործառնութիւններ։ Բարտիֆիլ թօնն կարժէ 24 ½ շիլին և Նիւքէսլինը 22 ½ շիլին։

ՄԱՆԻՖԱԹՈՒՐԱ.—Գործառնութեանց մէջ քիչ շատ ոգեւորութիւն կ'երեւայ, քանի մը գնորդներ գտնուելուն պատճառաւ։

ԱՐՍԱԾՈՒԹԵԼԻՔ ՆԻՒԹԵՐ.—Թիֆթիկ.—570 հակ ծախուեցաւ օխան 19-21.25 ղրշ.ի։ Բուրդ.— Անկարեւոր գործառնութիւններ։ Բամպակ.—100 հակ Ատանայի տեսակէն օխան 4 ղրշ.ի։ Մեհաֆա.—Անկարեւոր գործառնութիւններ ապրանքի պակասութենէն։ Կապերս.—12,000 ոսկիի ապրանք ծախուեցաւ։ Դեղին մեղրամոմ.— Վաճառում չկայ։ Ճեհիրի.— Անկարեւոր գործառնութիւններ։ Դիսոր.— Վաճառում չի կայ. հրապարակը հաստատուն է. Մուսուլի սեւին օխան 7 ½-8 ղրշ. կ'արժէ, ճերմակինը 8½ 9։ Մորբ.—Վաճառում չկայ։ Ընկոյզ.—Անկարեւոր գործառնութիւններ։ Կաղին—Վաճառում չի կայ գիները կը բարձրանան, որովհետեւ հուձքը գէշ է կ'ըսուի։ Պեուդ.—Հրապարակին վրայ գրեթէ գործ չեղաւ։ Աֆիոն.—17 սնուցուցաւ Դիզդրայի տեսակէն, օխան 125 ղրշ.ի։

Տ. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՍԱՄՆԱԲՈՅԺ
396, Մեծ փողոց Բերա, 396
Տեսնել 4րդ երեսը

Պայմանագրեալ հաւուղի հրատարակութիւնները կարդալ Դ.րդ երեսը։

ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ԴԻՏԱՐԱՆ

12 Յուլիս 1899
Կ. ՊՈԼԻՍ. — Ծանրաչափ 760.
Ջերմաչափ 25.
Օդը ամպոտ։
Կեսօր. — Ժամը 4.31։

Կ. ՊՈԼՍԷՆ ԴՈՒՐՍ

Ջերմաչափ	Ջրոյէն վար	Ջրոյէն վեր
Տրապիզոն	—	24
Սէլանիկ	—	25
Իզմիր	—	19
Հայֆա	—	—
Էնկիւրիւ	—	—
Պրուսա	—	24
Արխանկել	—	14
Բէռեսպուրգ	—	14
Մոսկուա	—	20
Բարիզ	—	20
Վիեննա	—	19
Օսէսա	—	17
Սոֆիա	—	21
Աքենֆ	—	26

Սեւ ծովուն վիճակը Քիլիայի մէջ.— Հանդարտ։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՄԱՏԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Օ. Ո.	25	10
Ամէնէն բարձր գին	»	25	11
Ամէնէն վար գին	»	25	10
Ռումէլիի երկաթուղի	Ֆր.	127	—
Ամէնէն բարձր գին	»	127	25
Ամէնէն վար գին	»	127	

ԲԱՑՈՒՄ 10 Յուլիս

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Ֆ. Կ.	25	13
Ռումէլիի երկաթուղի	Ֆր.	126	75
Օսմանիյէ		119	—
Ռէժի		312	
Օսմ. Պանքա		13	20
Քէռէտի Ժէնէրալ Օթթոմ.		2	30
Երկրագործական Պանքա		7	—
Ցօս. Օթ. Շանժ է Վալէօր	Ա. Ո.	3	12
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		4	05
Թրամուէյ բաժնեթ.		630	—
» ժուբասանս		210	—
» պարտաթ.	Ֆր	491	—
Տէրքոսի ջուրի ընկ.	»	301

ՊԱՏՊՂ ՀԱՌՍԻ ՎԵՐՋԻՆ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Հոգեւոր երգեր Հանդերձ եղանակօք, Հայատառ Թուրքերէն։ 214 էջ։ Կը պարունակէ իր 270 եղանակներ և 313 հոգեւոր երգեր։ Գործը բոլորովին նոր չէ, այլ հին երգարանի մը նոր հրատարակութիւնը՝ վերաքննուած և բարեփոխուած, նաեւ ճոխացուած իր 62 նոր երգերու և 70 նոր եղանակներով յաւելմամբ։ Մասնաւորապէս յանձնարարելի է Թրքախօս Հայոց, նաեւ այն ամէնուն որոնք Թուրքերէն կը կարդան և համ կ'առնեն Թուրքերէն հոգեւոր երգերէ։ Բոլոր երգերը յօրինուած են Աւետ. սկզբունքներու և վարդապետութիւններու համաձայն և կրնան հոգեւորապէս օգտակար ըլլալ Հայ ժողովուրդին ամէն դասակարգերուն անխտիր։ Գին 10 դահեկան։

Նոյն գիրքը առանց եղանակի և մանրագիր, գրպանի համար, էջ 344, գին 5 դահեկան։

Նոյնին խոշորագիրը դարձեալ առանց եղանակի, մամլոյ տակ, ի մօտոյ վաճառքի, գին 6 դահեկան։

Կը ծախուի Պապլ-Հառսի գրատան մէջ Ծինճանճըլար Եօղուշու։ 173

ԲԱՂԴԱԴԻՐ ՄԱՑՐ ՍԸ

Նիհար, աղաղուն, վատոյժ, հիւանդկոս տղաքն երբեք չէկ սիրեր, միշտ կը փափաքէի գիրուկ, բոմբուլ, զուարթ, կայտառ տղայ մեծցնել։ Կատարելապէս համոզուած էի որ ապագային ուժեղ, կայտառ և կորովի զաւակներու արժանանալու և զանոնք ամէն կարգի հիւանդութիւններ դէմ պաշտպանելու համար, անհրաժեշտ էր տղայ հասակէն ուշադրութիւն ընել անոնց տրուելիք սնունդին։ Հետեւաբար, երբ մեր անդրանիկ զաւակը վ 9 ամսու եղաւ, դեռամեան եղայ ամէնէն լաւ սնունդը տալ անոր և բժշկի մը յանձնարարութեամբ սկսայ ՖՕՍՖԱՏԻՆ ՖՅԱՎԻԼԻՒով սնուցանել զայն։

Տզեկը մեծ ախորժով կ'ուտէր այս ՖՕՍՖԱՏԻՆ ՖՅԱՎԻԼԻՒը և քանի ուտէր կը գիրնար, կ'ուժգնէր ու կը կայտառնար։ Այսպէս քանի մը ամիս անցնելէ վերջ, երբ ակռայ հանելու ժամանակը եկաւ, սկսաւ մտահոգ ըլլալ, կարծելով որ մեր զաւակն ալ ուրիշ տղոց յատուկ ակռայ դանելու յաւելուն ու փորհարուածիւնը պիտի ունենայ, սակայն տզեկը առանց ոչ և է հիւանդութեան ակռան հանեց, խաղալով ցատկելով և չարունակեց ամբոխ ու զուարաալ։

ՖՕՍՖԱՏԻՆ ՖՅԱՎԻԼԻՒով հինգ զաւակ մեծցուցի, երկուքը աղջիկ, երեքը մանչ։ փառք Աստուծոյ ամենքն ալ 25—30 տարիքը հասան առանց բնաւ հիւանդանալու և քաջողջ երիտասարդներ եղան։ հետեւաբար ի սրտէ կը յանձնարարեմ մայրերուն որ ՖՕՍՖԱՏԻՆ ՖՅԱՎԻԼԻՒով մեծցնեն իրենց զաւակները։

Բարիզ Պոնաբարթի փողոց Թ. 17
ՄԱՐԿԻՒԹ ԺԱՆՆԻ

ՖՕՍՖԱՏԻՆ ՖՅԱՎԻԼԻՒը կը ծախուի Կ. Պոլսոյ և գաւառներու մեծ դեղարաններուն ու դեղի մթերանոցներուն մէջ։

2—26

ՄՈՍ

ՇՈՓԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Հիմնուած, Գործոյն, Մրցիկներն և Սիւ- Մոզի Գիլ- Քոռեզ ջուրերուն։

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	
Բամէրն	3000	Թիպս	2500
Անպիս	3000	Նէրթիս	2400
Թէյպըր	3000	Օսայրիս	2250
Քեանոքուս	3000	Բէրա	2250
Ֆարոս	3000	Ոֆինար	2000
Օսմանլի	3000	Դեւսքնէ	1500
Գարբոսքա	2500	Վուլֆ	1500

Դիմել առ Ժ. Վ. ՎԻԹՕՂ և ԸՆԿ. ՈՒԹԲՈ խան
ՃԷՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
568 31, Ճէյմս Սգրիդ Լիվրուլ

Լ'ԱՆՔՌԸ

ԱՐԵՒԵԼՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՑ ԱՄԷՆԷՆ ՀԻՆ, ՀԱՄԲԱՒԱՒՈՐ ԵՒ ՏԱՐԱԾՈՒԱԾ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ

Երաշխաւորութեան գումար 147 միլիոն։	1871ին մինչեւ 1897 վերարուած գումար 239 միլիոն։

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

Գ. Գ. Կոմս Էտմոն Զիչի, կայս. և Թագ. մասնաւոր խորհրդական, Նախագահ
» Ռոսոլֆ Հոհոս, Դեր-Նախագահ.
» Յոզէֆ Հոհոս, կայս. և Թագ. մասնաւոր խորհրդական.
» Գոլոմոն Նաքա, » » » » »
» Անթուան Բրոքէշ ամՕթէն.
Թէոտոր Բոնձէն
Ժան տը Վէնինկ-Ինկէնհայն
Կառավարութեան Քօմիսէր
Գ. ԺԱՆ ՄԻԼԼՔ, կայս. և Թագ. Նախարարական խորհրդական
Ընդհանուր գործակալ. ԼԻՕՆԷԼ ՊՕՆՏԻ
ՏՆՕՐԻՆՈՒԹԻՒՆ. Բերա, Թիւնէլի հրապարակը, Սարափօղլուի տուն։
ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՀԱՄԱՐ 176

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻԷ

ՇՈՓԵՆԱՒԱՅԻՆ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆ ՑՈՒՑԱԿԸ

1899 Մայիս 20էն սկսեալ մինչեւ յնոր տնօրինութիւն

Եւրոպական եգերէն Կամուրջ

11 — Մրկ. Ք.հիս. պէպ. արն. զրչ. օ.Ա. պշկ. 20
11 — Սնմ. մէզպ. պէօյք. Ա.ոպ. ենք. սՕս. պայ. պլտի դաղրդակցի 43
11 45 Պայ. Ք.հիս. պէպ. արս. զրչ. օրԱ. պշկ. 34
11 45 Սնմ. մէզպ. պէօյք. քրնպ. Ա.ոպ. ենք. մրկ. պլտի դաղրդակցի 46
12 30 Մրկ. Ք.հիս. պէպ. արս. զրչ. օրԱ. պշկ. 18
11 55 Պեօք. պէպ. բշպ. ենք. գնլ. Ք.Ա.հիս. գատ. վասք. չպվ. պէլ. զվկ. Սկտ. 44
12 30 Սմմ. մէզպ. պէօյք. ոբպ. ենք. սՕԷ. պայ. պլտի դաղրդակցի պշկ. 40
12 45 Ք.Ա. զվկ. սմմ. մէզ. պէօյք. Ա.ոպ. պէպ. 17
բշկ. չպվ. զվ. Ա. հիս. գատ. պշկ.
1 15 Պայ. ք. դիս. պէպ. արս. զրչ. օրԱ.պեշ. 20
1 30 Սմմ. մրկ. պէպ. Ա.ոպ. ենք. էսրպ. պշկ. 21
2 15 Ք.մրկ. Ք.հիս. պէպ. արս. զրչ. օրԱ. պշկ. 33
2 05 Ք.Ա. զվկ. սմմ. մրկ. պէպ. Ա.ոպ. ենք. 43
սՕԷ. պայ.
3 10 Պայ. Ք. Հիս. պէպ.արս. զրչ. օրԱ. պշկ. 18
2 42 Պեշկ. պեշկ.բշպ. չպվ. Ա. գր. գատ. պշկ. 40
4 — Մրկ.Ք.հիս. պէպ. արն. զրչ. օրԱ. պշկ. 21
4 — Սմմ. մրկ. պէպ. Ա.ոպ. ենք. սՕ.Ա. պայ. 40
4 40 Պայ. Ք. դիս. պէպ. արս. զրչ. օրԱ. պշկ. 33
5 30 Սմմ. մրկ. պէպ. Ա.ոպ. ենք. մրկ. 45
Ք. հիս. պէպ. արսվ. օրԱ. պշկ.
6 30 Պեշկ. ենք. գանչ. մրկ. Ա. հիս. գանչ. 20
պշկ. արսվ. չենվ. պէպ. Գուլվ. սկրսա.
6 45 Ք. Ա. գավ. Սմմ. մէզպ. պէպ. Ա.ոպ. ենք 23
սՕԷ. պայ. Ք. հիս. պէպ. արսվ. Բրբ.
օրԱ. պշկ.
7 30 Սմմ. մրկ.պէպ. Ա.ոպ.պայ. բշկ. ենք.գալ. 34
Ա. հիս. գատ. վնք. չպվ. պէպ. զվկ. պշկ.
8 36 Ք. Ա. գավ. Սմմ. մէզպ. պէպ. Ա.ոպ. պէպ 17
բշկ. չպվ. գանչ. Ա. հիս. գատ. վ Բբ.
չենվ. պէպ. գուզվ. սկրսա.
9 — Սմմ. մրկ. պէպ. Ա.ոպ. ենք. սՕ.Ա. 18
0 — Սնմ. սկզբ. պէօյք. Ա.ոպ. ենք. •
պայ. ք. դիս. պէշկ.
սրբկ. Ք. հիս. պէպ արս օրԱ պշկ
10 35 Մրկ. պայ. պէպ. արն. զրչ. օրԱ. 46
11 Սմմ. մէզպ. պէպ. Ա.ոպ. ենք. մրկ. 20
Ք. հիս. արն. պշկ։

Ասիական եգերէն Կամուրջ

10 45 Պեշկ. Ա. հիս. գնտ. վանք. չենկ. պէպ. 45
զվկ. սկիտ.
11 15 Պեշկ. բշպ. չպվ. գանչ. Ա. հիս. հե- 29
տեւեալ շոգենաւին պիտի հոդրդակցի
11 45 Ա. հիս. դատ. վնք. Զանկ. պէպ. Բզկ. պշկ. 33
1. 15 Պեշկ. բշպ. ենք. գանչ. Ք. Ա. հիս. 44
գնտ. վնք. Ենկ. պէպ. գուզվ. սկիտ.
1 30 Պեշկ Փշպ Զաքլ Գաղ ա հիս պշկ։ 17
2 — Ա. հիս. գնտ. վնք. Ենկ. պէպ. զվկ. պշկ։ 34
3 15 Զանկ. պէպ. զվկ. սկիտ։ 17
3 — Պեշկ. փշպ. Ենպ. գանչ. Ա. հիս. պշկ։ 46
3 30 Ա. հիս. գնտ. վնք. Ենկ. պէպ. զվկ. պշկ։ 34
4 30 Պեշկ. փշպ. Ենպ. գնտ. Ա. հիս։ 44
5 — Ա. հիս. գնտ. վնք. Ենկ. պէպ. զվկ. պշկ. 43
6 30 Պեշկ. ենք. գանչ. մրկ. Ք. Ա. Հիս. 19
գնտ. պէպ. արնվ. Ենկ. պէպ. զվկ. սկիտ։
8 — Պեշկ. փշպ. ենք. գանչ. Ա. հիս. գնտ. 31
վնք. Ենկ. պէպ. զվկ. պէշկ։
9 15 Պեշկ. փշպ. Ենպ. գանչ. Ա. հիս. գնտ. 17
վնք. Ենկ. պէպ. գուզվ. սկիտ։
10 10 Ա հիտաբէն ուղղակի կամուրջ։ 45
10 30 Պեշկ. ենք. գանչ. Ա. հիս. գանտ. Ենկ. 33
պէպ. գուզվ. սկիտ.
11 10 Վանիգիւղէն ուղղակի կամուրջ։ 34

Կամուրջեն եւրոպական եգերէ

11 45 Պեշկ. օրԱ. զրչ. արն. պէպ. Ք. հիս. 21
պայ. ենք. Ա.ոպ. պէպ.գատ. մրբպ. ենիմ։
12 .0 պեշկ. օրԱ. արն. պէպ. Ք. հիս. մրկ. 20
12 45 պեշկ. մրբկ. ոՕԷն. ենք. Ա.ոպ. պրտ. 43
մրբպ. ենիմ. Ք. Ա. գավաթ։
1 15 ՕրԱ. զրչ. արն. պէպ. Ք. հիս. մրբկ։ 33
1 20 Մկտ. Ա. հիս. գնտ. չպվ. փշպ. պէշ. 46
պրտ։
2 05 պեշ. օրԱ. արնվ. պէպ. Ք. հիս. պայ։ 18
2 30 Պշկ.պայ. ենք. Ա.ոպ. պրտ. մրբ. ենիմ։ 40
3 15 ՕրԱ. արն. պէպ. Ք. հիս. մրբկ։ 21
3 35 Մկտ. զվկն. օրԱ. պէշ. չենկ. արնվ. 23
գնտ. Ա. . . Հիս. գալ. մրբպ. ենիք.փշպ.
պեշկ. Ա.ոպ. պրտ. մրբ. ենիմ. Ք. Ա. զվկ։
3 30 Պեշկ. օրԱ. զրշ. արսվ. պէպ. Ք. հիս. 33
մրբկ։
4 — պեշկ. մրբկ. սՕԷ. ենիք. Ա.ոպ. պրտ. 45
մրբպ. ենիմ։
4 45 պշկ. զվկ. պէշ. չենվ. արնվ. պէպ. գնտ. 20
Ա. Ք. Հիս. գալ. սՕԷ.ենիք. պշպ. պեշկ։
6 — պեշկ. օրԱ. զ.չշ. արս. պէպ. Ք. հիս. 34
պայ. ենիք. Ա.ոպ. պեշրտ. մրբպ. ենիմ.
6 30 Ուսպ. քուպկ. պեշրեբ. չենվկեշ. քանտ.
ա. դիտար քանտ. գենիք. պեշրտվ։
7 — պեշկ. օրԱ. զրչշ. արնվ. պեշ. Ք. հիս. 18
մրբկ. սՕԷ. ենիք. Ա.ոպ. պեշրտ.
մրբպ. ենիմ։
8 30 պշկ. օրԱ. արնվ. պեպ. Ք. հիս. պայ. 44
ենիք. Ա.ոպ. պեշրտ. մրբպ. ենիմ։
9 15 Ուպ. ենիք. Ա.ոպ. պրտ. մրբպ. ենիմ։ 21
9 40 պշկ. օրԱ. զրչ. արնվ. պեպ. Ք. հիս. մրբկ 46
10 05 մրբկ. ենիք. Ա.ոպ. պրտ. մրբպ. ենիմ. 40
Ք. Ա. գավաթ։
10 20 պեշկ. գնտ. Ա. հիս. գանչ. չպվ. փշպ. 43
պեշպ. մրբպ. Ք. Ա. գավաթ։
10 35 Պեշկ. օրԱ. զրչշ. արնվ. պեպ. գնտ. Ա. 23
Ք. դիս. գանչ. մրբկ. սՕԷ. փշպ. պեշպ։
10 55 Պեպ. Ք. հիս. պայ. սՕ.Ա. ենիք. Ա.ոպ. 17
զրբբ.պ. պեշրտ. մրբպ. ենիմ։
11 20 պեշկ. օրԱ. զրչշ. արնվ. պեպ. Ք. հիս 18
մրբկ. ենիք։
11 45 սՕԷ. Ա.ոպ. պեշրտ. մ.զրպ. ենիմ։ 46
12 — Պեպ. Ք. հիս. պայ. սՕ.Ա. ենիք։ 33
12 — պեշկ. օրԱ. զրչշ. արնվ. Ք. Հ. ենիք։ 33

Կամուրջեն ասիական եգերէ

1 05 Պեշկ. զվկն. պեշ. չենվ. գն. ք. գնտրվ. 45
Ա. դիս։
1 20 Մկիտ. ա. հիս. գանչ. չպք. փշպ. պեշպ։ 46
պեշրտ։
2 35 Սկիտ. զվկն. պեշ. չենկ. մենիք. գնտ. 34
Ա. հիս։
3 — պշկ. Ք. հիս. գանչ. չպքլ. փշպ. պեշպ։ 44
2 45 Կամուրջեն ուղղակի Զենկել քեշ։ 17
3 35 Սկիտ. զվկն. օրԱ. պեշ. չենկ. արնվ. 23
գնտ. ա. ք. հիս. գանչ. սիրկ. ենիք. փշպ.
պեշպ. Ա.ոպ. պրտ. մրբպ. սմմ Ք. ա. գավ։
4 20 ուղղակի վանիք ա հիսաբ։ 43
4 45 պեշ. զվկն. պեշ. չենկ. արնվ. պեպ. գնտ. 19
ա. Ք. հիս. գանչ.սՕԷ.ենիք. փշպ.պեշպ։
6 30 Սկիտ. զվկ. պեշ. չենկ. գնտ. ա. հիս. գնտ. 17
ենիք.պեշպ. պրտ. մրբպ. ենիմ. Ք. ա. զվկ
8 45 պեշ. զվկ. պեշ. չենկ. վնիք. գնտ. ա. 33
հիս. գանչ. չպվ. փշպ. պեշպ։
9 25 Սկիտ. զվկն. պեշր. չենկ. վնիք. գնտ. 45
ա. հիս.
10 20 պեշկ. գնտ. ա. հիս. գանչ. չպվ. 43
փշպ. պեշպ. մրբպ. ք. ա. գավաթ։
10 25 պեշզ. զվկն. պեշ. չենկ. վնիք։ 38
10 35 պեշկ. օրԱ. զրչշմ. արնվ. պեպ. գնտ. 23
ք. ա. հիս. գանչ. միրկ. ենիք. փշպ. պեշպ։
11 1. պեշ. պեշ. չենկ. վնիք. ա. հիս. փշպ.պպգ։45
11 40 սկտ.գնտ.ա.հիս.գնչ. չպվ. փշպ.պպգ.պպրտ 44
11 55 պշկ. զվկն. պեշ.չենկ.վնիք.գնտ.ա.հիս։ 20

ՀԱՄՊՈՒՐԿ ԵՒ ՄԻԼԼԻՈՆ

ՄԻԱՑԵԱԼ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ	ֆռանք 27 000 000
Պահեստի դրամ	» 52 002 500
Տարեկան հասոյթ	» 70 339 912

Ընկերութիւնքս ՓՈՒԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրեն մթերանոցներ և բնակութիւններ և ասոնց մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր սակագիներով։ 572

Լիազօր ներկայացուցիչ կ. Պոլսոյ
ԳԱՌԵԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս, Պահչէ—Գաբու, Անանիտիս խան. 20 21 2

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852

Տ՞Ո Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՑԺՔ

396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396

(Եանի դարեկոտան լոյսի յոյնէ, Գնչ Զէրտէնց գէտ)

Կատարելագործեալ գործիքներու միջոցաւ ամենատասարիկ ցաւած ակառներն ֆէկ ուտիֆն կը լեցնեն. ցաւերէն և բոխուած վերքերու պայմանաւ։

Նորահնար եղանակաւ, նուրբ. ճաչակաւոր, և դիմացկուն արհեստական ակառներ կը պատրաստեն, յոյր և նման բնականի, գէտի յեատորոյթի ջոր տարէն, ծամելուն, և ապա ուրուսոնին երաշխաւորեալ։

Բերնի հիւանդութիւնք կատարելապէս կը բուժուին ինչպէս նաեւ թքմբերցուցիչ գեղերու և ամենակատարելագործեալ ատքաններու միջոցաւ, առանց ցաւ առաջացնելու։

Ց. Գ. Ձմեռները կիրակի օրերն ալ, (Գէչ- ին օր) ինչպէս նաեւ ամեն օր, (Գէչ- ին էյներ) հիւանդ կընդունին Բերայի գործատեղին։

Գաղանդիւղցիք կրնան գիմել իրենց բնակարանն, Իր- 1 Խրլուկի էրոյ։

EMULSION SCOTT

ՍԿՕԹԻ ՕՇԱՐԱԿԸ

Գործարանին Նշանը

ախարհի մէջ լաւագոյն դեղն է

ԵՐԱԽԱՆԵՐՈՒ ԵՒ ՏՂԱՅՈՑ

ամէն տեսակ հիւանդութեանց համար։

Ամենէն ախորժահամ ձկան իւղն է «իրօֆոսֆիթ տը չօ է տը սուտ» ի հետ խառնուած։ Տղայք հանդգրով կ'ուղեն ճաշակել զայն։ Բնաւ ուրիշ դեղ մը սոսր չափ աղդեցիկ չէ, բուժելու համար

ՀԻՒԾԱԽՏՐ, ԽՈՑԼԸ (սըրաՀա),
ԱՆԲԻՒՆՈՒԹԻՒՆԸ, ԾԻՒՐՈՒՄԸ,
ՄԱՆԿԱՆՑ ՈՍԿՐԱԹԵՌՈՒԹԻՒՆԸ,
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՎԱՏՈՒԺՈՒԹԻՒՆԸ,
ԹՈՒԻ ՏԿԱՐՈՒԹԻՒՆԸ, ՀԱՋԸ,
ՀԱՐԲՈՒԹԸ, ՆԻՀԱՐՈՒԹԻՒՆԸ,
և ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ՏԿԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

կը ծախուի բոլոր դեղագործներուն և դեղավաճառներուն քով։

Գործարանէն Ֆ. Գ. Գոլմ., ՀԱՄՄԷՐ ԵՒ ՀԱՒՐԼ

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ԱՌՆԱԶԱՆ ԿԵՐԳԻՆ ՇՈՓԵՆԱՒԱՅԻ

Ընդարձակ Հէյի, Կ. Գալատայ և Օրթաքոյ

Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս
Ալպանս	1069	Գոմս	1497	Կոզ	1011	Մարմս	724	Բոզարիս	188
Ալէքթս	3607	Գոնկս	2906	Կրտնս	1695	Մարէնկս	2273	Յաշէս	1113
Անտէլս	1541	Գորս	395	Լիրս	775	Մարգէլլս	3708	Ցիրիս	1735
Արիսոս	2377	Էյնս	4811	Լիտակս	1581	Միրաստս	3557	Փիլիս	1193
Գասանս	1822	Ջամինս	937	Լինտու.	3720	Միս	1057	Քէրս	1200
Գորտինս	1264	Ֆուրս	2388	Հորադիս	3600	Մանգէպէլլս	1735	Քասս	1328
Գրանս	1076	Ֆրաս	1713	Հաւմակէր	596	Մուրիլս	2419	Թ. Ուիլսն	1546
Գրիլս	841	Ֆինամս	504	Թակս	2354	Նէրս	1083	Քորիս	3827
Գրֆֆալս	4431	Էլարս	2461	Իտանս	5540	Ոհիս	4400	Քորքիտս	1470
Դէյրս	1671	Էյտերամս	1520	Ֆիլնս	1080	Ոնգարիս	4036	Քորքինս	487
Դալիբաս	1337	Էրգազ	1481	Ֆիլաս	1053	Ոլիանս	1535	Ուէրինս	2439
Դամէս	1244	Ֆիտս	954	Քոլքինս	2807	Բաւէրմս	1637	Ջասրս	1914
Դազս	1094	Ֆինլանս	1828	Քոմինս	1700	Թոլս	510	Զոլս	1289
Զիրակս	2729	Ֆլամինիս	849	Լէս	1053	Ոիանիս	2229	Զոլինուրնս	2398
Սիսէրս	1834	Ֆրանչիսքս	4582	Լէքսանդր	2272	Ոիտս	1863	Ցիտս	1850
Գլիս	2697	Գալիլէս	3069	Լիվերպուլ	1648	Բոլս	1613	Քէրս	1200
Գոլորատս	4235	Գիրանս	1243	Լոբէնցս	3191	Բոսէս	1789		

Լօրէնցս շոգենաւը, նաւապետ Ուիլկ, ընդհանուր վաճառքով Հըլլէն հոս հասած է։

Թօլիս շոգենաւը, նաւապետ Ճօնս, ընդհանուր վաճառքով Հըլլէն հոս հասած, պարապ և Օտեսա ուղղուորած է։

Դիմել առ գործակալս Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆՏ ՐԻՋՕ
Թիւ 17—18, Փիշիւլ Մէյլէք խան, Գալատիա

ՍՕՒՊ RUSS

NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբթուան երթեւեկութիւնք

Գշ. 13 25 Օտէսա ժամը 4ին յետ միջօրէի։
Դշ. 14 26 Հիմիր, Բիրէ, Աղբեսանդրիա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ։ Հաղորդակցութիւն Աղբեսանդրիա, Բորտ-Սաիտ, Սուէզ, Գէր, Գերուսա եւ Գիրուս)։
Եշ. 15 27 Օտէսա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ։
Եշ. 15 27 Ինէպոլու, Սինոպ, Սամսուն, Օնտուն, Կիրասոն, Տրապիզոն, Գիրեզ եւ Գ.
Ուրբ. 16 28 Օտէսա ժամը 4ին յետ միջօրէի։
Զուտ ժամը 1ին յետ միջօրէի։

ՔՈՒՆԱՐԴ CUNARD

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ

Ուր- ոՓՐ Նէյ- ՆՕՐ- ՆԷՆԴԻ Լիվ-
Ն ՔՈՒՆԱՐԴ ԳԻԾ-

Անուանք	Թոնս	Անուանք	
Ումբրիա	7748	Գոթնիա	
Իբերուրիա	7748	Սամարիա	
Ալբանիա	7391	Մարաթոն	
Ուրանիա	7268	Ազիա	
Բամբոնիա	5587	Մարատոսա	
Ալ Ֆարանիա	5547	Քարթիա	
Տալիա	4809	Բալթիա	
Դիոնա	4557	Ֆրինիսա	
Ալէքս	2443	Մորգան	
Ալտար	1876	Բասքանիա	
Էլբանուրկ	1641	Լուսիտանիա	
Նորվեգիա	4240		

Շերպուրը շոգենաւը, նաւապետ Գ. պին, շաբթուս մէջ պիտի մեկնի ուղղ. դէպի Լիվերբուլ։

Սամարիա շոգենաւը, նաւապետ Գ. պէլ, Լիվերբուլէն հոս կը սպասուի բ. հանուր վաճառքով դէպի օգոստ. 1ին։

Դիմել առ. ԹՈՄԱՍ Ջ. ՃՈԼԻ գործակալ
Thomas C. Joly
Մէյմանէթլի խան, Թիւ 6, 7, 8, Գ. Թիւ, Գալաթա Մուսթաֆա փողոց։

ՖՐԵՆՍԻՍ ԼԷՖԼԱՆՑ ԵՒ ԸՆԿ.

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Ամբէրլի և Աբերտիլից գիծ- Բոնս- ջոգենաւեր

Անուանք	Թոնս	Անուանք	
Վիրոզորիան	10500	Ֆլամինան	
Ամէնիան	10500	Էթիոբիզան	
Բէլգրիան	10500	Ալբրժ.ան	
Լանքասդրիան	9000	Ալմերիան	
Ֆիլատէլֆիա	9000	Արաբիան	
Գոլօմպիան	8000	Ասիէնիան	
Ֆորթնիան	8000	Ամստրդամ	
Գոսդանիտն	8000	Ալգաշիրն	
Ֆրիսինիան	8000	Լէսպիան	
Ֆալէրնիան	3700	Մինեն	
Վալենիան	3700	Ֆրորդ	
Ֆլամինիան	3700	Լիսաբոն	
Ֆապրան	3500		

Ապրանքի տեղերէն կը խնդրուի իր ապրանքն այլուր փոխադրելու կամ աթիոյ մաքսատուն հանելու համար։ Բոլոր հրահանգը ղրկել շոգենաւի գործակատարին 24 ժամ առաջ։

Աւելի տեղեկութեանց համար առ. ԷՖՎԱՐ ԼԱՆՍԼՈՒ
Մեհմէտ Ալի փաշա խան, Թիւ 1
Գալաթա

Արտօնատէր ՋԱՐԵՀ ԵՈՒՍՈՒՖԵԱՆ

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (78)

ԱԼՈՒԻ ՊՈՒՍՆԱՐ

ԲԱՐԻԶՑԻ ՍՏԱՀԱԿ ՄԸ

ԱՇԵԱՐՀԻ ՇՈՒՐՋԸ

Գ. ՄԱՍ

ՈՐՍԱՆԱՒԸ

«Պէտք է անպատճառ վար իջեցնել շոդեմակոյկին պլտի թնդանօթը։

«Ռումբ մը պիտի կրնայ վայրկեանի մը մէջ այս դուռը խորտակել, և այն ատեն պիտի յաջողինք վերջապէս ներս մտնել։

Երիտասարդին այս մտադրութիւնը սակայն անօգուտ պիտի ըլլար, որովհետեւ ճիշդ այն վայրկեանին՝ ուր Նրբանցքը վերադառնալու կը պատրաստուէր, ծանր դուռը բացուեցաւ դանդաղօրէն, առանց ամենափոքր աղմուկ մը հանելու։

Լոյսի հեղեղ մը ողողեց դրան բացուածքը՝ և բարձրահասակ մարդ մը երեւան ելաւ, ձեռքը րէվոլվէր մը բռնած։

Առաջին անդամ անծանօթը խօսք բացաւ։

—Շատ ուժով կը զարնէք Պարոն։

—Ձուրեն կը լսէիք։

—Բայց անշուշտ. միայն թէ ժամանակը շատ գէշ ընտրած էք...։ Պիտի սպանեմ զքեզ։

—Զպիտի համարձակիք, պատասխանեց Անտրէ, կայծակի մը արագութեամբ առաջ նետուելով և անծանօթը վերէն վար չափչըփելով։

...քարձրահասակ մարդ մը երեւցաւ, րէվոլվէրը ձեռքը։

Այս վերջինը խոնարհեցուց ձեռքի րէվոլվէրը՝ որ երիտասարդին կուրծքին դպաւ։

Անտրէ ժպտեցաւ մահուան վտանգին առջեւ և անմիջապէս ալ ձեռքը առաջ նետելով՝ իր երկաթէ մատներուն մէջ առաւ թշնամիին ձեռքը և սկսաւ պրկել զայն։

Միւսը կատաղութեան աղաղակ մը արձակեց՝ թակարթը ինկած գազանի մը պէս։

Անտրէ միշտ կը պրկէր անոր ձեռքը՝ մինչեւ զայն հմլելու աստիճան։

—Կը բաւէ՝, պոռաց իր հակառակորդը, միւսնոյն ատեն րէվոլվէրը ձեռքէն ձգելով։

—Լաւ, ըսաւ այն ատեն երիտասարդը՝ դիմացինին անպէն ըլլալը տեսնելով, հիմա խօսինք։

Եւ անծանօթին հետ ներս մտաւ դռնէն եւ ինքզինքը գտաւ չքեղօրէն կահաւորուած դահլիճի մը մէջ որուն սքանչելի դարանը չկրցաւ դիտել սակայն։

Անբացատրելի բան մը յուզեց զինքը։

Ձեռքը դողաց, ու ձայնով մը՝ որ աւելի հեծկլտուքի կը նմանէր, ըսաւ.

—Ցիլաքսան, դուն հո՞ս...., հո՞ս....։

—Ինարէ՛, գոռաց միւսը, Անտրէ Պ. ա՛ռ անպիտան բաղդ։

—Բայց... ի՞նչ կ'ընես հոս, Ցիլաքսան։

—Քեզ չեմ ճանչնար հիմա, պարոն պատուաւոր մարդ։

—Դո՞ւն....։

—Այո՛, ե՛ս, ծովասպատակներուն պետը..., գերեվաճառներու վարպետը..., որսանային հրամանատարը... ընկերներու գերին։ ե՛ս, առաջինը՝ ծովահէններուն...։

Անտրէ տժգունեցաւ։

Իրեն անանկ երեւցաւ որ սիրտը դադրած էր բաբախելէ։

Փոքրիկի պատմածները միտքը կ'իյնային։

Ուրեմն Ութնի և Ճորն Ուաշինկթընի նաւապետը, գերեվաճառներու ցիլաքսանը և Վիլ-տը-Սեն-Նազէրի ընկերվէրը իր բարեկա՛մն էր, միւնոյն մարդը, հին օրերու ցիլաքսանը...։

Վտանգին, տառապանքին ու մահուան առջեւ միշտ անյողդողդ, Անտրէ կը դողար սակայն ամերիկացիին խոստատակ խոստովանութիւնը լսած ատեն։

Կարծես թէ ամբոխ հեղեղ մը կ'իջնէր իր ալ գլուխն ի վար։

—Բան մը չէ՛ք ըսէր, շարունակեց Ցիլաքսան հեգնող ձիշտով մը։

Անտրէ անշարժ մնաց, սարսափունակ նայուածքով մը։

Միամիտ մը չէր։

Շատ բաներ տեսած էր կեանքին մէջ և չատ տառապանքներու, հոգեկան ամենամեծ ցաւերու ենթարկուած։

Եւ սակայն չէր կրնար ինքզինքը բռնել այն աղտոտ խոստովանութենէն ետքը, զոր Ցիլաքսան ըսած էր իրեն. այն Ցիլաքսանը՝ որուն համար կը կարծէր թէ պատուոյ ճամբէն ընթացող սակաւաթիւ մարդոց կը պատկանէր։

Հիմա անիկա ոտնակոխ ըսած էր իր պատիւը և ցեխին մէջ գլորած էր անուն մը՝ որ ամէնէն մեծ համբաւներէն մէկը ունեցած էր ուրեմն։